

ДЕРЖАВНІ БУДІВЕЛЬНІ НОРМИ УКРАЇНИ

Будинки і споруди

ЖИТЛОВІ БУДИНКИ **Основні положення**

ДБН В.2.2-15:2019

Видання офіційне

Київ
Міністерство регіонального розвитку, будівництва
та житлово-комунального господарства України
2019

ПЕРЕДМОВА

- 1 РОЗРОБЛЕНО: Публічне акціонерне товариство "Український зональний науково-дослідний і проектний інститут по цивільному будівництву"
- РОЗРОБНИКИ: **В. Куцевич**, д-р архіт. (науковий керівник); **Б. Губов**; **Т. Іокова**; **А. Нечепорчук**, канд. техн. наук; **В. Ніжник**, канд. техн. наук;
Р. Уханський, канд. техн. наук; **І. Чернядьєва** (відповідальний виконавець)
- За участю: ДУ "Інститут громадського здоров'я ім. О.М.Марзєєва НАМН України" (**В. Акіменко**, д-р мед. наук; **В. Махнюк**, д-р мед. наук; **П. Семашко**, д-р мед. наук; **А. Яригін**, канд. біол. наук; **О. Михіна**, канд. біол. наук; **Н. Стеблій**, канд. біол. наук);
Український науково-дослідний інститут цивільного захисту (**Я. Балло**, канд. техн. наук);
ВГО "Український союз пожежної та техногенної безпеки" (**В. Сокол**);
ДП НДІБК (**П. Павлюк**, канд. техн. наук; **Є. Фаренюк**, канд. техн. наук);
ТК 306 (**В. Пирков**, канд. техн. наук; **О. Сізов**, канд. техн. наук);
ТК 104 (**В. Величко**);
Науково-технічний центр ОП НЕК "Укренерго" (**А. Квицинський**, канд. техн. наук;
С. Межений, канд. техн. наук);
КНУБА (**О. Сергейчук**, д-р техн. наук)
ТОВ "ШІЛД" (**Я. Нижник**)
- 2 ПОГОДЖЕНО: Міністерство охорони здоров'я України лист № 7/16.3/2915-19 від 21.02.2019
Державна служба України з надзвичайних ситуацій
лист № 01-4204/261 від 19.03.2019
- 3 ВНЕСЕНО: Департамент з питань проектування об'єктів будівництва, технічного регулювання та науково-технічного розвитку Міністерства регіонального розвитку, будівництва та житлово-комунального господарства України
- 4 ЗАТВЕРДЖЕНО ТА НАДАНО ЧИННОСТІ: Наказ Міністерства регіонального розвитку, будівництва та житлово-комунального господарства України № 87 від 26.03.2019 р.
з першого числа місяця, що настає через 90 днів з дня їх опублікування в офіційному друкованому виданні Міністерства "Інформаційний бюлетень Міністерства регіонального розвитку, будівництва та житлово-комунального господарства України" (з 2019-12-01)
- 5 НА ЗАМІНУ: ДБН В.2.2-15-2005, ДБН В.3.2-2-2009

Мінрегіон України, 2019

Видавець нормативних документів у галузі будівництва
і промисловості будівельних матеріалів Мінрегіону України
Державне підприємство "Укранхбудінформ"

ЗМІСТ

	С.
1 СФЕРА ЗАСТОСУВАННЯ	1
2 НОРМАТИВНІ ПОСИЛАННЯ	1
3 ТЕРМІНИ ТА ВИЗНАЧЕННЯ ПОНЯТЬ	5
4 ЗАГАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ	8
5 АРХІТЕКТУРНО-ПЛАНУВАЛЬНІ РІШЕННЯ	9
Об'ємно-планувальна структура будинків	9
Вимоги до окремих елементів будинку	9
Квартири. Рівень їх комфорту і параметри	10
Гуртожитки	11
Нежитлові поверхи (приміщення)	12
6 ВИМОГИ МЕХАНІЧНОГО ОПОРУ ТА СТІЙКОСТІ	15
7 ІНЖЕНЕРНЕ ОБЛАДНАННЯ БУДИНКІВ	16
Ліфти та підіймальні пристрої	17
Сміттєзбирання	18
Водопостачання і каналізація	18
Опалення, вентиляція, кондиціонування	19
Газопостачання	23
Електропостачання, електрообладнання та електроосвітлення	23
Системи зв'язку та сигналізації	23
8 ПОЖЕЖНА БЕЗПЕКА	24
9 БЕЗПЕКА ТА ДОСТУПНІСТЬ У ВИКОРИСТАННІ	30
10 САНІТАРНО-ГІГІЄНІЧНІ ВИМОГИ	32
11 ДОВГОВІЧНІСТЬ І РЕМОНТОПРИДАТНІСТЬ	34
12 ЕНЕРГОЕФЕКТИВНІСТЬ ТА ЕНЕРГОЗБЕРЕЖЕННЯ	35
13 РЕКОНСТРУКЦІЯ ТА КАПІТАЛЬНИЙ РЕМОНТ	35
ДОДАТОК А	
Визначення площі квартири у багатоквартирному житловому будинку і гуртожитку, площі будинку, площі приміщень, площі забудови, будівельного об'єму, поверховості житлового будинку	37
ДОДАТОК Б	
Розрахунок пасажирських ліфтів	38
ДОДАТОК В	
Бібліографія	39

ДЕРЖАВНІ БУДІВЕЛЬНІ НОРМИ УКРАЇНИ

Будинки і споруди

ЖИТЛОВІ БУДИНКИ

Основні положення

Здания и сооружения

ЖИЛЫЕ ЗДАНИЯ

Основные положения

Buildings and constructions

RESIDENTIAL BUILDINGS

Substantive provisions

Чинні від **2019-12-01**

1 СФЕРА ЗАСТОСУВАННЯ

Ці будівельні норми поширюються на проектування нових і реконструкцію, капітальний ремонт та технічне переоснащення житлових будинків з умовною висотою до 73,5 м включно: одноквартирні та багатоквартирні, у тому числі спеціалізовані квартирні житлові будинки для осіб літнього віку і осіб з інвалідністю та гуртожитки. При проектуванні житлових будинків з умовною висотою більше 73,5 м слід керуватися вимогами розділів 4 і 5 цих норм та ДБН В.2.2-24.

2 НОРМАТИВНІ ПОСИЛАННЯ

У цих нормах є посилання на такі нормативно-правові, нормативні акти та стандарти:

ДБН 363-92 Житлові будинки для осіб похилого віку сільської місцевості України

ДБН А.2.2-3:2014 Склад та зміст проектної документації на будівництво

ДБН А.3.1-5:2016 Організація будівельного виробництва

ДБН Б.2.2-5:2011 Благоустрій територій

ДБН Б.2.2-6:2013 Склад та зміст схеми санітарного очищення населеного пункту

ДБН Б.2.2-12:2019 Планування та забудова територій

ДБН В.1.1-1-94 Проектування і будівництво цивільних будівель із блоків і каменів пиляних вапняків кримських родовищ в сейсмічних районах

ДБН В.1.1-7:2016 Пожежна безпека об'єктів будівництва. Загальні вимоги.

ДБН В.1.1-12:2014 Будівництво у сейсмічних районах України

ДБН В.1.1-24:2009 Захист від небезпечних геологічних процесів. Основні положення проектування

ДБН В.1.1-31:2013 Захист територій, будівель і споруд від шуму

ДБН В.1.1-45:2017 Будівлі і споруди в складних інженерно-геологічних умовах. Загальні положення

ДБН В.1.1-46:2017 Інженерний захист територій, будівель і споруд від зсувів і обвалів. Основні положення

ДБН В.1.2-2:2006 Навантаження і впливи. Норми проектування

ДБН В.1.2-4:2019 Інженерно-технічні заходи цивільного захисту (ДСК)

ДБН В.1.2-6-2008 Механічний опір та стійкість

ДБН В.1.2-7-2008 Пожежна безпека

ДБН В.1.2-8-2008 Безпека життя і здоров'я людини та захист навколишнього природного середовища

ДБН В.1.2-9-2008 Безпека експлуатації

ДБН В.1.2-10-2008 Захист від шуму

ДБН В.1.2-11-2008 Економія енергії

ДБН В.1.2-12-2008 Будівництво в умовах ущільненої забудови. Вимоги безпеки

C.2 ДБН В.2.2-15:2019

ДБН В.1.2-14:2018 Загальні принципи забезпечення надійності та конструктивної безпеки будівель і споруд

ДБН В.2.1-10:2018 Основи і фундаменти будівель та споруд. Основні положення

ДБН В.2.2-3:2018 Заклади освіти

ДБН В.2.2-4:2018 Заклади дошкільної освіти

ДБН В.2.2-5-97 Захисні споруди цивільної оборони

ДБН В.2.2-9:2018 Громадські будинки та споруди. Основні положення

ДБН В.2.2-10-2001 Заклади охорони здоров'я

ДБН В.2.2-11-2002 Підприємства побутового обслуговування. Основні положення

ДБН В.2.2-13-2003 Спортивні та фізкультурно-оздоровчі споруди

ДБН В.2.2-16:2019 Культурно-видовищні та дозвіллеві заклади

ДБН В.2.2-18:2007 Заклади соціального захисту населення

ДБН В.2.2-23:2009 Підприємства торгівлі

ДБН В.2.2-25:2009 Підприємства харчування (заклади ресторанного господарства)

ДБН В.2.2-26:2010 Суди

ДБН В.2.2-28:2010 Будинки адміністративного та побутового призначення

ДБН В.2.2-40:2018 Інклюзивність будівель і споруд

ДБН В.2.2-41:2019 Висотні будівлі. Основні положення

ДБН В.2.3-4:2015 Автомобільні дороги. Частина 1. Проектування. Частина II. Будівництво

ДБН В.2.3-5:2018 Вулиці та дороги населених пунктів

ДБН В.2.3-7:2018 Метрополітени

ДБН В.2.3-15-2007 Автостоянки і гаражі для легкових автомобілів

ДБН В.2.5-20:2018 Газопостачання

ДБН В.2.5-23:2010 Проектування електрообладнання об'єктів цивільного призначення

ДБН В.2.5-24:2012 Електрична кабельна система опалення

ДБН В.2.5-28:2018 Природне і штучне освітлення

ДБН В.2.5-39:2008 Теплові мережі

ДБН В.2.5-56:2014 Системи протипожежного захисту

ДБН В.2.5-64:2012 Внутрішній водопровід та каналізація. Частина I. Проектування. Частина II. Будівництво

ДБН В.2.5-67:2013 Опалення, вентиляція та кондиціонування

ДБН В.2.5-74:2013 Водопостачання. Зовнішні мережі та споруди. Основні положення проектування

ДБН В.2.5-75:2013 Каналізація. Зовнішні мережі та споруди. Основні положення проектування

ДБН В.2.5-77:2014 Котельні

ДБН В.2.6-31:2016 Теплова ізоляція будівель

ДБН В.2.6-33:2018 Конструкції зовнішніх стін із фасадною теплоізоляцією. Вимоги до проектування

ДБН В.2.6-98:2009 Бетонні та залізобетонні конструкції. Основні положення

ДБН В.2.6-160-2010 Сталезалізобетонні конструкції. Основні положення.

ДБН В.2.6-161:2017 Дерев'яні конструкції. Основні положення

ДБН В.2.6-162:2010 Кам'яні та армокам'яні конструкції. Основні положення

ДБН В.2.6-198:2014 Сталеві конструкції. Норми проектування

ДБН В.2.6-220:2017 Покриття будівель і споруд

ВБН В.2.2-ЦЗН-2004 / Мінпраці України Центри зайнятості населення базового рівня (Заклади соціального призначення)

ДСТУ 1.1:2015 Національна стандартизація. Стандартизація та суміжні види діяльності. Словник термінів (ISO/IEC Guide 2:2004, MOD)

ДСТУ 2272:2006 Пожежна безпека. Терміни та визначення основних понять

ДСТУ 2339-94 Енергозбереження. Основні положення

ДСТУ Б А.1.1-91:2008 Вимоги до побудови, викладання, оформлення та видання будівельних норм

ДСТУ Б А.2.2-7:2010 Розділ інженерно-технічних заходів цивільного захисту (цивільної оборони) у складі проектної документації об'єктів

- ДСТУ Б А.2.2-8:2010 Розділ "Енергоефективність" у складі проектної документації об'єктів
- ДСТУ Б А.2.2-12:2015 Енергетична ефективність будівель. Метод розрахунку енергоспоживання при опаленні, охолодженні, вентиляції, освітленні та гарячому водопостачанні
- ДСТУ Б В.1.2-3:2006 Прогини і переміщення. Вимоги проектування
- ДСТУ Б В.2.1-27:2010 Палі. Визначення несучої здатності за результатами польових випробувань
- ДСТУ Б В.2.5-34:2007 Сміттєпроводи житлових і громадських будинків. Загальні технічні умови
- ДСТУ Б В.2.5-38:2008 Улаштування блискавкозахисту будівель і споруд (IEC 62305:2006, NEQ)
- ДСТУ Б В.2.5-82:2016 Електробезпека в будівлях і спорудах. Вимоги до захисних заходів від ураження електричним струмом
- ДСТУ Б В.2.6-49:2008 Огорожі сходів, балконів і дахів сталеві. Загальні технічні умови
- ДСТУ Б В.2.6-52:2008 Сходи маршеві, площадки та огороження сталеві. Технічні умови
- ДСТУ Б В.2.6-100:2010 Методи визначення теплостійкості огорожувальних конструкцій
- ДСТУ Б В.2.6-101:2010 Метод визначення опору теплопередачі огорожувальних конструкцій
- ДСТУ Б В.2.6-145:2010 Захист бетонних і залізобетонних конструкцій від корозії. Загальні технічні вимоги (ГОСТ 31384-2008, NEQ)
- ДСТУ Б В.2.6-189:2013 Методи вибору теплоізоляційного матеріалу для утеплення будівель
- ДСТУ Б В.2.6-193:2013 Захист металевих конструкцій від корозії. Вимоги до проектування
- ДСТУ Б В.2.6-199:2014 Конструкції сталеві будівельні. Вимоги до виготовлення
- ДСТУ Б В.2.6-200:2014 Конструкції металеві будівельні. Вимоги до монтажу.
- ДСТУ Б В.3.1-2:2016 Ремонт і підсилення несучих і огорожувальних будівельних конструкцій та основ будівель і споруд
- ДСТУ Б EN 13384-2:2010 Димоходи. Методи теплотехнічного та аеродинамічного розрахунків. Частина 2: Димоходи з підключенням декількох теплогенераторів (EN 13384-2:2003+A1:2009, IDT)
- ДСТУ Б EN 15242:2015 (EN 15242:2007, IDT) Розрахункові методи визначення витрат повітря на вентиляцію будівель з урахуванням інфільтрації
- ДСТУ Б EN 15243:2015 (EN 15243:2007, IDT) Розрахунок температури приміщень та методи визначення навантажень і енергопотреб для будівель з системами кондиціонування повітря
- ДСТУ Б EN 15251:2011 Розрахункові параметри мікроклімату приміщень для проектування та оцінки енергетичних характеристик будівель по відношенню до якості повітря, теплового комфорту, освітлення та акустики (EN 15251:2007, IDT)
- ДСТУ Б EN 15316-2-3:2011 Методика розрахунку енергопотреб та енергоефективності системи. Частина 2-3. Теплорозподілення в системі опалення
- ДСТУ Б EN 15459-1:2017 (EN 15459-1:2017, IDT) Процедура економічної оцінки енергетичних систем будівель. Частина 1. Процедури розрахунку
- ДСТУ EN 81-20:2015 Норми безпеки щодо конструкції та експлуатації ліфтів. Ліфти для перевезення пасажирів та вантажів. Частина 20. Ліфти пасажирські та вантажопасажирські
- ДСТУ EN 81-70:2010 Норми безпеки до конструкції та експлуатації ліфтів. Специфічне використання пасажирських і вантажопасажирських ліфтів. Частина 70. Зручність доступу до ліфтів пасажирів, зокрема осіб з обмеженими фізичними можливостями (EN 81-70:2003, IDT)
- ДСТУ EN 81-72:2017 (EN 81-72:2015, IDT) Вимоги техніки безпеки до конструкції та монтажу ліфтів. Специфічне використання пасажирських і вантажопасажирських ліфтів. Частина 72. Ліфти пожежні
- ДСТУ EN 12101-6:2016 Системи протидимного захисту. Частина 6. Технічні вимоги до систем зі створення різниці тисків (EN 12101-6:2005, EN 12101-6:2005/AC:2006, IDT)
- ДСТУ EN 12845:2016 Стаціонарні системи пожежогасіння. Автоматичні спрінклерні системи
- ДСТУ EN 50131-1:2014 Системи тривожної сигналізації. Системи охоронної сигналізації. Частина 1. Загальні вимоги (EN 50131-1:2006, EN 50131-1:2006/A1:2009, EN 50131-1:2006/IS2:2010, IDT)
- ДСТУ EN 62305-1:2012. Захист від блискавки. Частина 1. Загальні принципи (EN 62305-1:2011, IDT)
- ДСТУ IEC 62305-2:2012. Захист від блискавки. Частина 2. Керування ризиками (IEC 62305-2:2010, IDT)
- ДСТУ EN 62305-3:2012 Захист від блискавки. Частина 3. Фізичні руйнування споруд та небезпека для життя людей (EN 62305-3:2011, IDT)

С.4 ДБН В.2.2-15:2019

ДСТУ EN 62305-4:2012 Захист від блискавки. Частина 4. Електричні та електронні системи, розташовані в будинках і спорудах.

ДСТУ Б EN ISO 7730:2011 Ергономіка теплого середовища. Аналітичне визначення та інтерпретація теплового комфорту на основі розрахунків показників PMV і PPD і критеріїв локального теплового комфорту (EN ISO 7730:2005, IDT)

ДСТУ ISO 4190-6:2001 Установка ліфтова (елеваторна). Частина 6. Ліфти пасажирські для встановлення в житлових будинках. Планування і вибір (ISO 4190-6:1984, IDT)

ДСТУ ISO 9386-1:2005 Приводні підймальні платформи для осіб з обмеженими фізичними можливостями. Правила безпеки, розміри та функціонування. Частина 1. Вертикальні підймальні платформи (ISO 9386-1:2000, IDT)

ДСТУ ISO 9386-2:2005 Приводні підймальні платформи для осіб з обмеженими фізичними можливостями. Правила безпеки, розміри та функціонування. Частина 2. Приводні сходові підйомники для пересування по нахиленій площині користувачів, що сидять, стоять та перебувають в інвалідних колясках (ISO 9386-2:2000, IDT)

ДСТУ-Н Б А.2.2-13:2015 Настанова з проведення енергетичної оцінки будівель

ДСТУ-Н Б Б.2.2-7:2013 Настанова з улаштування контейнерних майданчиків

ДСТУ-Н Б Б.2.2-9:2013 Настанова щодо розподілу територій мікрорайонів (кварталів) для визначення прибудинкових територій багатоквартирної забудови

ДСТУ-Н Б В.1.1-27:2010 Будівельна кліматологія

ДСТУ-Н Б В.1.1-32:2013 Настанова з проектування захисту від шуму в приміщеннях засобами звукопоглинання та екранування

ДСТУ-Н Б В.1.1-33:2013 Настанова з розрахунку та проектування захисту від шуму сельбищних територій

ДСТУ-Н Б В.1.1-34:2013 Настанова з розрахунку та проектування звукоізоляції огорожувальних конструкцій житлових і громадських будинків

ДСТУ-Н Б В.1.1-35:2013 Настанова з розрахунку шуму в приміщеннях і на територіях

ДСТУ-Н Б В.1.1-40:2016 Настанова щодо проектування будівель і споруд на слабких ґрунтах

ДСТУ-Н Б В.1.2-13:2008 Настанова. Основи проектування конструкцій (EN 1990:2002, IDN)

ДСТУ-Н Б В.1.2-18:2016 Настанова щодо обстеження будівель і споруд для визначення та оцінки їх технічного стану

ДСТУ-Н Б В.2.2-27:2010 Настанова з розрахунку інсоляції об'єктів цивільного призначення

ДСТУ-Н Б В.2.2-38:2013 Настанова з улаштування пожежних ліфтів в будинках та спорудах

ДСТУ-Н Б В.2.2-31:2011 Настанова з облаштування будинків і споруд цивільного призначення елементами доступності для осіб з вадами зору та слуху

ДСТУ-Н Б В.2.5-37:2008 Настанова з проектування, монтування та експлуатації автоматизованих систем моніторингу та управління будівлями і спорудами

ДСТУ-Н Б В.2.5-43:2010 Настанова з улаштування систем сонячного тепlopостачання в будинках житлового і громадського призначення

ДСТУ-Н Б В.2.5-78:2014 Настанова з улаштування антикригових електричних кабельних систем на покриттях будівель і споруд та в їх водостоках

ДСТУ-Н Б В.2.6-146:2010 Настанова щодо проектування та улаштування вікон та дверей

ДСТУ-Н Б В.2.6-214:2016 Настанова з улаштування та експлуатації дахів будинків, будівель і споруд

ДСТУ-Н Б В.3.2-3:2014 Настанова з виконання термомодернізації житлових будинків

ДСТУ-Н Б В.3.2-4:2016 Настанова щодо виконання ремонтно-реставраційних робіт на пам'ятках архітектури та містобудування

ДСТУ-Н Б CEN/TS 14383-3:2011 Запобігання злочинам. Міське планування та проектування будівель. Частина 3. Настанова з підвищення безпеки житлових будинків (CEN/TS 14383-3:2005)

НПАОП 0.00-1.51-88 Правила устройства и безопасной эксплуатации фреоновых холодильных установок (Правила улаштування та безпечної експлуатації фреонових холодильних установок)

НПАОП 40.1-1.32-01 (ДНАОП 00.1-1.32-01) Правила будови електроустановок. Електрообладнання спеціальних установок

ПУЕ-2017 Правила улаштування електроустановок
 ДСанПІН 145-2011 Державні санітарні норми і правила утримання територій населених місць
 ДСанПІН 239-96 Державні санітарні норми і правила захисту від впливу електромагнітних випромінювань
 ДСН 3.3.6.037-99 Санітарні норми виробничого шуму, ультразвуку та інфразвуку
 ДСН 3.3.6.039-99 Державні санітарні норми виробничої загальної та локальної вібрації
 ДСП 173-96 Державні санітарні правила планування та забудови населених пунктів
 ДГН 6.6.1.-6.5.001-98 Державні гігієнічні нормативи. Норми радіаційної безпеки України (НРБУ-97)
 ГБН В.2.2-34620942-002:2015 Лінійно-кабельні споруди телекомунікацій. Проектування
 ГН 2.2.6-166-2009 Орієнтовно безпечні рівні впливу (ОБРВ) забруднюючих речовин в атмосферному повітрі населених місць
 Стандарт СОУ ЖКГ 75.11-35077234.0015:2009 Правила визначення фізичного зносу житлових будинків

3 ТЕРМІНИ ТА ВИЗНАЧЕННЯ ПОНЯТЬ

У цих нормах використані терміни, установлені в ДСТУ 1.1 (нормативний документ, стандарт), ДСТУ Б А.1.1-91 (державні будівельні норми), ДСТУ-Н Б В.3.2-3 (термомодернізація), ДБН В.1.1-7 (умовна висота будинку), ДБН А.2.2-3 (будинки, будівля, споруда, нове будівництво, реконструкція, капітальний ремонт, технічне переоснащення), ДБН Б.2.2-12 (крупні, найкрупніші міста), Закон України "Про телекомунікації" (кінцеве обладнання, пункт закінчення телекомунікаційної мережі).

Нижче подано терміни, вжиті в цих будівельних нормах, та визначення позначених ними понять:

3.1 антресоль

Площадка усередині приміщення, настил під стелею (відкритий чи закритий) для зберігання речей.

3.2 балкон

Виступаюча з площини стіни фасаду обгороджена площадка

3.3 багатоквартирний житловий будинок

Житловий будинок, до складу якого входить більше ніж одна квартира. Може бути зблокованого, секційного, коридорного, галерейного і терасного типів

3.4 вбудовано-прибудовані приміщення

Приміщення, які розташовуються у габаритах будинків та в об'ємах, розміщених поза габаритами будинку більше ніж на 1,5 м

3.5 галерея

Комунікаційний простір у вигляді критого переходу, аркади, колони, антресолі або подовженого балкона, що з'єднує приміщення чи частини будинку; може бути глухою, заклопоною чи не бути огороженою (крім перил)

3.6 горище

Простір між поверхнею покриття (даху), зовнішніми стінами і перекриттям верхнього (останнього) поверху

3.7 допоміжні приміщення багатоквартирного житлового будинку

Приміщення, призначені для забезпечення експлуатації будинку та побутового обслуговування його мешканців (колясочні, комори, сміттєзбірні камери, горища, підвали, шахти і машинні відділення ліфтів, вентиляційні камери та інші технічні приміщення)

3.8 житло I категорії

Житло з нормованими нижніми і ненормованими верхніми межами площ квартир та одноквартирних житлових будинків (чи котеджів), які забезпечують рівень комфорту проживання не нижче за мінімально допустимий

3.9 житло II категорії

Житло з нормованими нижніми і верхніми межами площ квартир та житлових кімнат гуртожитків відповідно до чинних санітарних норм, які забезпечують мінімально допустимий рівень комфорту проживання

3.10 житловий будинок секційного типу

Будинок, що складається з однієї або декількох секцій

3.11 житловий будинок коридорного (галерейного) типу

Будинок, у якому квартири (або кімнати гуртожитків) мають виходи через загальний коридор (галерею) не менше ніж на двоє сходів (сходових кліток)

3.12 житлове приміщення (житлова кімната)

Опалюване приміщення, розташоване у надземному поверсі, призначене для цілорічного проживання

3.13 житловий осередок гуртожитку

Група житлових кімнат, об'єднаних підсобними приміщеннями загального користування

3.14 зблокований житловий будинок

Будинок квартирної типу, що складається з двох і більше квартир, кожна з яких має безпосередній вихід на приватну ділянку або вулицю

3.15 квартира

Комплекс взаємопов'язаних приміщень, що використовуються для проживання однієї сім'ї різного чисельного складу, який включає: основні приміщення – житлову (житлові) кімнату та допоміжні приміщення – кухню, ванну кімнату (душову), туалет (або суміщений санвузол), а також передпокій, комору чи вбудовану шафу

3.16 квартира у двох рівнях

Квартира, житлові та підсобні приміщення якої розміщені на двох суміжних поверхах і об'єднані внутрішньоквартирними сходами

3.17 кухня

Підсобне приміщення для приготування їжі, зберігання продуктів, їх термообробки

3.18 кухня-їдальня

Кухня, в якій передбачено місце для приймання їжі, характерна для багатокімнатних квартир

3.19 кухня-ніша

Невідокремлений перегородкою простір у структурі житлової кімнати чи передпокою для розміщення кухонного обладнання без обіднього місця; може освітлюватися природним або "другим" світлом через фрамугу

3.20 літні приміщення

Відкриті до зовнішнього простору приміщення (балкони, лоджії, тераси), які розташовані в неопалюваному об'ємі квартири (будинку) і призначені для сезонного використання.

3.21 ліфтовий хол

Приміщення перед входом до ліфта (ліфтів), що має огорожувальні конструкції з дверима у прорізах

3.22 лоджія

Перекрите й обгороджене у плані з трьох боків приміщення, відкрите до зовнішнього простору або застелене

3.23 мережа проводового радіомовлення

Телекомунікаційна мережа, призначена для забезпечення передавання програм звукового мовлення

3.24 нежитлове приміщення

Приміщення в структурі житлового будинку, що не відноситься до житлового фонду

3.25 одноквартирний житловий будинок

Індивідуальний житловий будинок, що має приватну ділянку

3.26 підсобні приміщення квартири

Приміщення, призначені для гігієнічних або господарсько-побутових потреб мешканців (ванна, туалет, духова, приміщення для прання, кухня, комора), а також передпокій, внутрішньоквартирний хол, коридор

3.27 площа квартири

Сумарна площа житлових і підсобних приміщень квартири без урахування лоджій, балконів, веранд і терас, холодних комор і зовнішніх тамбурів

3.28 планувальна позначка землі

Рівень землі на межі вимощення будинку

3.29 поверх

Частина будинку між двома перекриттями, що являє собою ряд приміщень і проходів (коридорів), розташованих на одному рівні і з'єднаних вертикальними комунікаціями (сходовими клітками, ліфтами) з іншими поверхами. Висота поверху визначається від його підлоги до підлоги наступного поверху

3.30 поверх мансардний (мансарда)

Поверх у горищному просторі, фасад якого повністю або частково утворений поверхнею (поверхнями) похилої чи ламаної покрівлі

3.31 поверх надземний

Поверх з позначкою підлоги приміщень не нижче планувальної позначки землі

3.32 поверх основний

Поверх (для розрахунку ліфтів), на який мешканці мають доступ із прибудинкової території

3.33 поверх перший

Нижній надземний поверх житлового будинку

3.34 поверх підвальный (перший підземний поверх)

Поверх з позначкою підлоги приміщень нижче планувальної позначки землі більш ніж на половину висоти приміщення

3.35 поверх підземний

Поверх з позначкою підлоги приміщень нижче планувальної позначки землі не менше ніж на висоту приміщення

3.36 поверх технічний

Поверх для розміщення інженерного обладнання і прокладання комунікацій, може бути розташований у нижній (техпідпілля), верхній (технічне горище) або в середній частині будинку

3.37 поверх цокольний

Поверх з позначкою підлоги приміщень нижче планувальної позначки землі на висоту не більше половини висоти приміщень

3.38 приміщення технічні

Приміщення для розміщення обладнання теплових пунктів, електрощитових, венткамер, комутаторів, радіовузлів, машинних відділень ліфтів, холодильних установок

3.39 протяжний будинок

Будинок, довжина якого у три і більше разів перевищує його висоту

3.40 світловий карман

Приміщення з прямим природним освітленням, що примикає до коридору і служить для його освітлення

3.41 світловий ліхтар

Засклена конструкція покриття для верхнього освітлення приміщень

3.42 секція житлового будинку

Будинок або частина житлового будинку (відокремлена від інших частин суцільною стіною) із квартирами (кімнатами гуртожитків), що мають вихід на загальну одну (або дві) сходову клітку або безпосередньо через коридор

3.43 суміщений санвузол

Приміщення, обладнане унітазом, ванною (чи душовим піддоном), умивальником

3.44 сходово-ліфтовий вузол

Приміщення, призначене для розміщення вертикальних комунікацій: сходової клітки, ліфтів

3.45 тамбур

Прохідний простір між дверима, призначений для захисту від проникнення холодного повітря в опалювальний період та теплого повітря в неопалювальний період, диму і запахів та розташований при вході до будинку, у сходову клітку або інші приміщення

3.46 тераса

Споруда, обгороджена відкрита прибудова до будинку у вигляді площадки для відпочинку, що може мати дах; розміщується на землі або над розташованим нижче поверхом

3.47 технічне оснащення багатоквартирного житлового будинку

Інженерні комунікації та технічні пристрої, необхідні для забезпечення санітарно-гігієнічних умов і безпечної експлуатації квартир (загальнобудинкові мережі тепло-, холодо- водо-, газо-, електропостачання та обладнання, системи опалення, охолодження, вентиляції, кондиціонування, бойлерні, системи протипожежного захисту, вентиляційні канали/шахти та димоходи; сміттєпроводи, пристрої ліфтів, центральних розподільних щитів, індивідуальних і квартирних теплових пунктів, системи зв'язку та сигналізації, теле-, радіо-, інтернет-комунікації та обладнання, а також елементи благоустрою території)

3.48 холодна комора

Приміщення, розташоване в неопалюваному об'ємі квартири (будинку)

3.49 еркер

Засклена виступна з площини фасаду частина приміщення, яка дозволяє збільшити внутрішній простір житла, а також поліпшити його освітленість та інсоляцію.

4 ЗАГАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ

4.1 Житло за рівнем комфорту та соціальної спрямованості поділяють на дві категорії: I і II (див. розділ 3). Вимоги цих норм поширюються на обидві категорії житла.

4.2 При реконструкції житлових будинків, крім вимог цих норм, слід враховувати вимоги ДСТУ-Н Б В.3.2-3, а для пам'яток культурної спадщини – вимоги ДСТУ-Н Б В.3.2-4.

4.3 Проектування житлових будинків здійснюють з урахуванням факторів, викликаних надзвичайними ситуаціями, у тому числі пожежею (див. розділ 8) згідно з вимогами ДБН В.1.2-14, ДБН В.1.2-2, а також положеннями розділу 5.

4.4 Розміщення багатоквартирних житлових будинків, пов'язаних з ними технічних будинків та споруд на території мікрорайонів (кварталів), мінімальні протипожежні відстані між ними визначаються проектною документацією з урахуванням ДБН Б.2.2-5, ДБН Б.2.2-12, ДСТУ-Н Б Б.2.2-9 і ДСП 173.

4.5 До житлових будинків слід передбачати проїзди та під'їзди для пожежно-рятувальної техніки згідно з вимогами ДБН Б.2.2-12 по дорогах з твердим покриттям. При цьому, необхідно забезпечувати під'їзд для пожежно-рятувальної техніки до основних евакуаційних виходів із будинку і до виходів, що ведуть до пожежних ліфтів. У разі влаштування у квартирах балконів з глухими простінками відповідно до розділу 8 слід передбачати до зазначених балконів доступ пожежно-рятувальних підрозділів з пожежних автодрабин (автопідйомників).

4.6 Кількість місць для постійного і тимчасового зберігання автомобілів мешканців житлових будинків і види їх зберігання визначаються за вимогами ДБН Б.2.2-12.

4.7 Проектування прибудинкової території у мікрорайонах (кварталах) повинно виконуватися згідно з вимогами ДБН Б.2.2-5, ДСТУ-Н Б Б.2.2-9, ДСанПіН 145.

4.8 Для збирання побутових відходів на прибудинковій території слід облаштовувати контейнерні майданчики для сміттєзбирання, площу і розміщення яких передбачаються згідно з вимогами ДСТУ-Н Б Б.2.2-7.

Контейнерні майданчики для збирання сміття й відходів необхідно розміщувати у місцях, віддалених від дитячих майданчиків, зон відпочинку й масової присутності людей, забезпечуючи компактне і диференційоване складування різних видів сміття та відходів.

4.9 За розміщення у нижніх наземних, цокольному, підвальному і підземних поверхах багатоквартирних житлових будинків вбудованих нежитлових приміщень громадського призначення з масовим відвідуванням (магазини, адміністративні приміщення) підходи і під'їзди до них не повинні перешкоджати під'їзду до кожного входу житлового будинку пожежно-рятувальної техніки, санітарних машин, пересувної техніки комунальних служб та автотранспорту мешканців будинку.

4.10 Визначення площі квартири у житловому будинку і гуртожитку, площі житлового будинку, площі приміщень, площі забудови, будівельного об'єму, поверховості житлового будинку наведено у додатку А.

5 АРХІТЕКТУРНО-ПЛАНУВАЛЬНІ РІШЕННЯ

Об'ємно-планувальна структура будинків

5.1 Розміщення житлових багатоквартирних будинків на території мікрорайону (кварталу) визначається проектним рішенням на підставі містобудівних умов і обмежень земельної ділянки з урахуванням вимог ДБН Б.2.2-12, ДБН В.1.1-7, ДБН В.2.3-4, ДБН В.2.3-5, ДБН В.2.3-7.

Розрахунок елементів **прибудинкової території на одного мешканця, їх розміри і умови розташування виконуються згідно з ДСТУ-Н Б В.2.2-9**

5.2 При проектуванні протяжних окремо розташованих будинків і периметральної забудови кварталу в них слід передбачати наскрізні проїзди для автотранспорту відповідно до вимог ДБН Б.2.2-12. У цих будинках мають передбачатися також наскрізні проходи на відстані не більше 100 м.

5.3 Розміщення житлових приміщень у цокольних, підвальних і підземних поверхах житлових будинків не допускається.

5.4 При проектуванні спеціалізованих житлових будинків для осіб літнього віку та осіб з інвалідністю, квартир для осіб з інвалідністю слід керуватися вимогами ДБН 363, ДБН В.2.2-40, ДСТУ-Н Б В.2.2-31.

5.5 Влаштування квартири для осіб з інвалідністю в першому поверсі багатоквартирного будинку виконується згідно з вимогами ДБН В.2.2-40.

Вимоги до окремих елементів будинків

5.6 Висота житлових приміщень від підлоги до стелі повинна бути не менше 2,5 м. У районах із середньомісячною температурою липня 21 °С і більше, яку визначають згідно з ДСТУ-Н Б В.1.1-27, висоту житлових приміщень необхідно приймати не менше 2,7 м. Висоту внутрішньоквартирних коридорів, санвузлів та інших підсобних приміщень допускається знижувати до 2,1 м.

5.7 Ширина коридора в житлових будинках між сходами чи торцем коридора і сходами повинна бути не менше: при довжині коридора до 40 м включно – 1,6 м, понад 40 м – 1,8 м. Ширина галереї повинна бути не меншою 1,6 м.

5.8 Сходові клітки багатоквартирних житлових будинків, за винятком сходових кліток типів СК2 і Н4, повинні розташовуватися всередині будинку біля зовнішніх стін.

Вибір типу позаквартирних евакуаційних сходових кліток провадиться згідно з вимогами розділу 8 та відповідно до ДБН В.1.1-7.

Кількість підйомів в одному сходовому марші або на перепаді рівнів повинна бути не менше трьох і не більше 18. Найменша ширина маршу в секційних, коридорних і галерейних будинках 1,2-1,35 м; найбільший уклон маршів у секційних двоповерхових житлових будинках – 1:1,5; триповерхових і більше, а також коридорних і галерейних житлових будинках – 1:1,75. Марші сходів, що ведуть у підвальні та цокольні поверхи, використовувані з технічною метою, допускаються шириною не менше 0,9 м, а їх уклон – не більше 1:1,25.

Примітка 1. Ширина сходового маршу визначається, як відстань між стіною і його огорожею або між його огорожами. Така ширина не повинна перевищувати довжину проступів.

Примітка 2. Ширина сходової площадки повинна бути не меншою від ширини маршу.

Примітка 3. При реконструкції будинків допускається збереження існуючих уклонів і ширини сходових маршів і площадок.

В одноквартирних, двоквартирних і зблокованих житлових будинках заввишки до трьох поверхів ширина маршу внутрішніх сходів повинна бути не менше 0,9 м, а найбільший його уклон – 1:1,25.

5.9 Допускається влаштовувати вхід до будинку на рівні позначки тротуару за умови влаштування твердого покриття з обладнанням водовідведення та улаштуванням антикригових електричних кабельних систем згідно з ДСТУ-Н Б В.2.5-78.

Позначку низу віконних прорізів приміщень квартир перших поверхів (за винятком квартир з виходом на приквартирну ділянку), як правило, приймають не нижче за 1,8 м від планувальної позначки землі.

С.10 ДБН В.2.2-15:2019

Перед зовнішніми входами до житлових будинків передбачають сходи і пандуси, а також тамбури глибиною не менше 1,5 м згідно з ДБН В.2.2-40. При входах до багатоквартирних будинків допускається передбачати приміщення із санвузлом для чергового персоналу (консьєржа), комору для зберігання прибирального інвентаря. Зазначені вище приміщення (крім тамбурів) повинні розташовуватися поза сходовими клітками.

У житлових будинках на першому поверсі допускається передбачати окреме приміщення для зберігання дитячих колясок.

5.10 Вхід до одноквартирного житлового будинку може влаштовуватися через зашклену веранду. При цьому для входу в житлове приміщення повинно бути не менше трьох дверей (у IVB кліматичній зоні – двох дверей). Допускається влаштування подвійних дверей, а також розміщення головного входу до одноквартирного житлового будинку у цокольному поверсі. При цьому передпокій із сходами має бути опалюваним.

5.11 Приміщення електрощитової влаштовується згідно з вимогами ДБН В.2.5-23, ПУЕ та НПАОП 40.1-1.32. У багатопверхових житлових будинках електрощитову рекомендується розміщувати на першому поверсі з виходом із неї безпосередньо назовні або у поповерховий позаквартирний коридор (хол).

Не допускається розміщення електрощитової суміжно з житловими приміщеннями (житловими кімнатами), під і над ними, а також під приміщеннями з мокрими процесами. Приміщення електрощитової можна розміщувати суміжно з передпокою, коморою, санвузлами. Допускається передбачати електрощитову в підземному поверсі поблизу входу за умови унеможливлення її затоплення та з влаштуванням шумоізоляції огорожувальних конструкцій згідно з вимогами ДБН В.1.1-31, а також розміщення електрощитової на верхньому технічному поверсі для живлення системи протидимного захисту.

5.12 У багатоквартирних будинках необхідно передбачати улаштування поштових скриньок для кожної квартири із розміщенням їх на першому поверсі у вестибюлі або коридорі загального користування. При цьому не допускається звуження розрахункової ширини евакуаційних шляхів.

5.13 Дахи багатоквартирних будинків слід проектувати з організованим водостоком згідно з ДБН В.2.5-64 та ДБН В.2.6-220. Допускається передбачати неорганізований водостік з дахів одно-, двоповерхових будинків за умови влаштування козирків над входами. У разі організації зовнішнього водостоку повинні бути передбачені заходи, які виключають утворення і падіння бурульок та полою згідно з вимогами ДБН В.2.5-64. Козирки над балконами верхніх поверхів слід убезпечувати від утворення бурульок та полою на них.

Для будинку з похилим дахом, що безпосередньо примикає до тротуарів (доріг), а також для будинку з плоским покриттям і водостічними воронками слід передбачати відповідно до ДБН В.2.5-64 антикригову систему.

У місцях примикання прибудови до житлової частини будинку необхідно врахувати вимоги ДСТУ-Н Б СЕН/ТС 14383-3 та можливі негативні наслідки впливу прибудови на рівень шуму і зміни гігієнічного та температурного режиму в існуючому житлі.

Воду з систем внутрішніх водостоків необхідно відводити в зовнішні мережі дощового водовідведення. Не дозволяється влаштування відкритих випусків водостоків на поверхні землі.

5.14 Застосування безгорищних дахів (суміщених покриттів) допускається у покриттях мансард, терас у житлових будинках терасного типу та над квартирами верхніх поверхів, житлових будинків і гуртожитків із застосуванням покриттів інверсійного типу з підвищеною шумоізоляцією, з розрахованою вентиляційною системою в її складі та дотриманням нормативних параметрів мікроклімату, теплового режиму та шуму згідно з ДБН В.2.6-31, ДБН В.2.6-220, ДБН В.1.2-10, ДСТУ Б EN 15251, ДСТУ Б EN ISO 7730.

5.15 На дахах житлових будинків слід передбачати огорожу згідно з ДБН В.1.1-7 і ДСТУ Б В.2.6-49.

5.16 При розробленні об'ємно-планувальних рішень слід враховувати вимоги щодо забезпечення безпечного доступу персоналу до всіх елементів конструкцій та обладнання, які потребують періодичного огляду та обслуговування.

Квартири. Рівень їх комфорту і параметри

5.17 Одноквартирний (односімейний) житловий будинок і квартиру у багатоквартирному житловому будинку слід проектувати, виходячи з умови їх заселення однією сім'єю. Типи квартир за кількістю житлових кімнат і їх площі у житлових будинках II категорії слід приймати за таблицею 1.

5.18 Рівень комфорту і склад приміщень квартир і одноквартирних будинків у будівлях житла I категорії визначається завданням на проектування, при цьому нижня межа площі квартир допускається відповідно до показників квартир, наведених у таблиці 1.

5.19 Площа загальної кімнати в однокімнатній квартирі повинна бути не меншою 14 м², в інших квартирах – не менше 16 м². Мінімальна площа спальні на одну особу – 8 м², на дві особи – 10 м². Мінімальна площа кухні – 8 м², в однокімнатній квартирі допускається зменшувати площу кухні до 5 м². Допускається в квартирах влаштування кухні-ніші, а також об'єднання кухні із загальною кімнатою (вітальною) за умови їх обладнання електроплитою та примусовою витяжною вентиляцією.

Таблиця 1 – Типи квартир і їх площі залежно від кількості житлових кімнат

	Кількість житлових кімнат				
	1	2	3	4	5
Нижня і верхня межа площі квартир, м ²	28-40	44-53	56-65	70-80	84-98
Примітка. Площі квартир дано без урахування площі літніх приміщень.					

5.20 Допоміжні приміщення квартири II категорії комфортності повинні бути обладнані: кухня – мийкою, також плитою для приготування їжі; ванна кімната – ванною (або душем) та умивальником; туалет – унітазом та умивальником площею не менше 1,5 м²; суміщений санвузол – ванною (або душем), умивальником і унітазом площею не менше 3,8 м².

5.21 Не допускається розміщення туалету та ванної (або душової) над житловими кімнатами і кухнями. Ці приміщення допускається розміщувати над кухнею квартир, розташованих у двох або декількох рівнях. Не допускається кріплення приладів і трубопроводів безпосередньо до міжквартирних стін і перегородок, які огорожують житлові кімнати.

5.22 Ширина підсобних приміщень квартир повинна бути не менше: кухні – 1,8 м; передпокою – 1,5 м; коридорів, що ведуть до житлових кімнат, – 1,1 м.

5.23 Кухні, обладнані газовикористовуючим обладнанням, повинні відповідати вимогам ДБН В.2.5-20.

5.24 Місця розташування балконів і лоджій багатоповерхових житлових будинків визначаються проектним рішенням з урахуванням вимог 10.3.

У випадку їх застосування необхідно керуватися вимогами 8.10.

5.25 Зовнішні вікна та балконні двері слід проектувати та улаштовувати згідно з ДСТУ-Н Б В.2.6-146.

5.26 Одно-, двокімнатні квартири для осіб літнього віку повинні мати загальну площу, не меншу зазначеної в таблиці 1, з можливим збільшенням на 5 %.

Площа квартир для осіб з інвалідністю повинна бути збільшена на 10-12 м² проти показників, зазначених у таблиці 1.

5.27 У квартирах для осіб з інвалідністю які пересуваються на кріслах колісних слід передбачати параметри усіх приміщень згідно з вимогами ДБН В.2.2-40.

5.28 У спеціалізованих квартирних будинках для осіб літнього віку та осіб з інвалідністю слід передбачати центри громадського, соціального і медичного обслуговування, приміщення адміністративно-господарського призначення згідно з вимогами ДБН В.2.2-18 залежно від їх місткості. Склад і площі цих приміщень визначаються завданням на проектування.

У квартирах для осіб літнього віку та осіб з інвалідністю влаштування лоджій або балконів обов'язкове.

Гуртожитки

5.29 Місткість гуртожитків для робітників, службовців та молоді, що навчається, визначається завданням на проектування. Комплекс гуртожитків місткістю більше 500 осіб допускається розміщувати в студентських містечках.

5.30 Житлові осередки для сімейної молоді можуть бути передбачені у складі гуртожитків, місткість яких розраховуються згідно із завданням на проектування.

5.31 Житлові кімнати гуртожитків проектується із розрахунку заселення не більше трьох осіб при площі не менше 8-10 м² на кожного мешканця. Кімнати слід обладнувати вбудованими шафами площею не менше 0,6 м² на кожного мешканця.

5.32 Житлові кімнати гуртожитків рекомендується групувати з підсобними приміщеннями (кухнями, передпокоюми, санвузлами) у житлові осередки місткістю не більше ніж на 6-10 осіб.

5.33 Кухні та кухні-ніші гуртожитків слід проектувати із розрахунку: на дві-п'ять осіб – не менше 8 м², на шість осіб і більше – за нормою площі 1,5 м² на особу. У разі влаштування у гуртожитках кухонь-ніш необхідно враховувати вимоги 5.20 та 10.4.

5.34 Обладнання санвузлів у гуртожитках для однаків слід проектувати із розрахунку один душ або ванна, один умивальник і один унітаз не більше ніж на чотири-шість осіб, а в осередках гуртожитків для сімейної молоді – один душ або ванна, один унітаз і один умивальник не більше ніж на три особи.

5.35 У гуртожитках слід передбачати приміщення громадського призначення: для культурномасових заходів, навчальних і спортивних занять, відпочинку, харчування, медичного і побутового обслуговування, адміністративного та господарського призначення, які визначаються завданням на проектування. Площа приміщень громадського призначення на одну особу повинна бути не менше 3,0 м².

5.36 Для слухачів спеціалізованих навчальних закладів і курсів склад та площі житлових осередків і підсобних приміщень гуртожитків визначаються завданням на проектування, але не нижче зазначених у 5.31 – 5.35.

Нежитлові поверхи (приміщення)

5.37 У цокольному, першому, другому, третьому і вище поверхах житлових будинків допускається розміщувати вбудовані і вбудовано-прибудовані приміщення громадського призначення, за винятком об'єктів, які негативно впливають на людину (ДСанПіН 239, ДСН 3.3.6.037, ДСН 3.3.6.039, ДГН 6.6.1.- 6.5.001).

При новому будівництві допускається розташування вбудованих і вбудовано-прибудованих приміщень громадського призначення вище третього поверху за умови виділення їх в окремий протипожежний відсік.

Допускається розташування в житлових будинках вбудованих і вбудовано-прибудованих підприємств харчування (закладів ресторанного господарства) з кількістю місць не більше 250 за умови відокремлення від житлової частини будинків протипожежними перегородками 1-го типу та протипожежними перекриттями 1-го типу. Ці підприємства харчування повинні мати територію, відокремлену від території будинку, мати окремі (як гостьові, так і технологічні) входи ззовні. Виробничі та холодильні приміщення слід відокремлювати від житлових приміщень звуко- та віброізоляційними матеріалами відповідно до вимог ДБН Б.2.2-12, ДБН В.1.1-31, ДСТУ-Н Б В.1.1-32, ДСТУ-Н Б В.1.1-33, ДСТУ-Н Б В.1.1-34.

Допускається розташування в житлових будинках вбудованих і вбудовано-прибудованих груп короткотривалого перебування дітей дошкільного віку згідно з ДБН В.2.2-4 за умови улаштування окремих виходів назовні.

Допускається розташування ясел-садків у вбудовано-прибудованих приміщеннях першого-другого поверху житлових будинків не нижче II ступеня вогнестійкості за умови виділення в окремий протипожежний відсік та наявності окремих виходів назовні і виділеної земельної ділянки закладу згідно з вимогами ДБН Б.2.2-12 та ДБН В.2.2-4.

У житлових будинках допускається розміщення на верхньому житловому поверсі (у тому числі мансардному) в приміщеннях, що мають висоту не менше 2,5 м і в яких відсутнє загальнобудинкове інженерне обладнання (або забезпечено відокремлений доступ до нього), творчих майстерень художників та архітекторів; при цьому вихід у коридори або інші місця загального користування житлової частини будинку слід передбачати через протипожежний тамбур-шлюз 1-го типу. Сполучення ліфтових шахт із таким поверхом допускається передбачати через протипожежний тамбур-шлюз 1-го типу.

5.38 У підземних, підвальних, цокольних і на першому поверхах житлових будинків допускається улаштування вбудованих і вбудовано-прибудованих гаражів для одноквартирних житлових будинків та стоянок для машин і мотоциклів, що належать мешканцям багатоквартирних житлових будинків, згідно з вимогами ДБН Б.2.2-12 та ДБН В.2.3-15.

5.39 Висоту приміщень громадського призначення, що розташовуються у житлових будинках, допускається приймати такою, що дорівнює висоті житлових приміщень, крім приміщень, у яких за умовами розміщення обладнання повинна бути висота не менше ніж 3 м від підлоги до стелі.

5.40 Не допускається розміщення у житлових будинках:

- а) готелів, хостелів;
- б) пунктів приймання склотари та вторинної сировини, а також магазинів сумарною торговельною площею більше 1000 м²;
- в) спеціалізованих закладів і підприємств, експлуатація яких може призвести до забруднення території та повітря житлової забудови і квартир з підвищенням понад допустимі рівні шуму, вібрації, іонізуючого та неіонізуючого випромінювання;
- г) спеціалізованих магазинів будівельних, мастильних та інших товарів, експлуатація яких може призвести до забруднення території і повітря житлової забудови; магазинів та складів товарів побутової хімії, легкозаймистих та горючих рідин, вогнебезпечних (горючих) речовин і матеріалів (фарб, розчинників, лаків, пороху), балонів з газом, майстерень та інших приміщень з категорією за вибухопожежною небезпекою А і Б; спеціалізованих рибних, м'ясних та овочевих магазинів;
- д) підприємств побутового обслуговування, в яких застосовуються легкозаймисті речовини (за винятком перукарень, майстерень з ремонту годинників розрахунковою площею до 300 м²);
- е) майстерень з ремонту побутових машин і приладів, ремонту взуття розрахунковою площею понад 100 м²;
- и) лазень і саун (лазень сухого жару), в тому числі у вбудованих фізкультурно-оздоровчих закладах, пралень і хімчисток (крім приймальних пунктів і пралень самообслуговування продуктивністю до 75 кг білизни у зміну);
- к) автоматичних телефонних станцій загальною площею більше 100 м², вузлів фіксованого зв'язку (обладнання: автоматичних цифрових телефонних станцій, центрів комутації, розподільчих абонентських концентраторів, телекомунікаційного обладнання мережі широкосмугового доступу до Інтернету);
- л) громадських туалетів;
- м) похоронних бюро;
- н) виробничих приміщень (крім приміщень категорії В та Д згідно з вимогами ДБН В.2.2-40 для праці осіб з інвалідністю та людей літнього віку, у тому числі: пунктів видачі роботи додому, майстерень для складальних та декоративних робіт), зуботехнічних лабораторій, клініко-діагностичних та бактеріологічних лабораторій, диспансерів усіх типів, денних стаціонарів диспансерів та стаціонарів приватних клінік, травм пунктів, підстанцій швидкої та невідкладної допомоги, дерматовенеричних, психіатричних, інфекційних та фтизіатричних кабінетів лікарського прийому, відділень (кабінетів) магніторезонансної томографії;
- п) рентгенівських кабінетів, а також приміщень з лікувальною та діагностичною апаратурою і обладнанням, яке є джерелом іонізуючого випромінювання, вище припустимого рівня, який встановлений у ДСанПІН 239 та ДГН 6.6.1.-6.5.001, ветеринарних клінік та їх центрів, ветеринарно-консультаційних кабінетів.

5.41 Підприємства і заклади громадського призначення, які розташовані у вбудованих та вбудовано-прибудованих приміщеннях житлового будинку, повинні проектуватися згідно з ДБН В.2.2-3, ДБН В.2.2-4, ДБН В.2.2-9, ДБН В.2.2-10, ДБН В.2.2-11, ДБН В.2.2-13, ДБН В.2.2-16, ДБН В.2.2-18, ДБН В.2.2-23, ДБН В.2.2-25, ДБН В.2.2-26, ДБН В.2.2-28, ДБН В.2.2-40, ВБН В.2.2-ЦЗН. У разі змінення функції цих приміщень необхідно розробляти проект щодо їх відповідності до нового призначення згідно з вимогами ДБН А.2.2-3.

Завантаження приміщень громадського призначення, вбудованих у житлові будинки, слід виконувати: з торців житлових будинків, що не мають вікон; з підземних тунелів; з боку магістралей за наявності спеціальних завантажувальних приміщень. Допускається не передбачати зазначені завантажувальні приміщення при площі вбудованих громадських приміщень до 150 м².

5.42 Приміщення громадського призначення, крім приміщень громадського призначення гуртожитків і житлових будинків для осіб літнього віку та осіб з інвалідністю, повинні мати окремі входи та евакуаційні виходи, ізольовані від житлової частини будинку та забезпечені розрахунковою кількістю машиномісць на автостоянках для відвідувачів та співробітників.

5.43 Вбудовано-прибудовані або вбудовані у житлові будинки (крім будинків V ступеня вогнестійкості) приміщення громадського призначення повинні бути відокремлені від житлової частини будинків проти-пожежними перегородками 1-го типу та протипожежними перекриттями 3-го типу без прорізів і мати окремі шляхи евакуації, ізолювані від житлової частини будинку. Зазначені перегородки та перекриття, що відокремлюють такі приміщення у гуртожитках і житлових будинках для осіб літнього віку та осіб з інвалідністю, можуть мати прорізи з відповідним заповненням згідно з ДБН В.1.1-7.

5.44 Несучі конструкції суміщеного покриття вбудовано-прибудованої частини житлового будинку повинні мати вогнестійкість не менше RE 45 (для плит, настилів, прогонів) і не менше R 45 (для балок, ферм, арок, рам), а також групу за межею поширення вогню M0.

5.45 Рівень покрівлі вбудовано-прибудованої частини будинку не повинен перевищувати позначку підлоги розташованих вище житлових приміщень основної частини будинку. Матеріали покриття повинні мати показники пожежної небезпеки не вище ніж Г1 (для утеплювача); РП 1 (для поверхневих шарів конструкцій покрівлі). Покриття повинне мати захисний шар, що запобігає сонячному перегріванню.

5.46 Інженерні комунікації приміщень громадського призначення, що проходять через житлову частину, або житлової частини, що проходять через вбудовані приміщення, повинні бути прокладені у самостійних шахтах, обгороджених протипожежними перегородками 1-го типу та протипожежним перекриттям 3-го типу.

5.47 Висота приміщень, розташованих у підземних, підвальних і цокольних поверхах, не призначених для розміщення в них приміщень, зазначених у 5.39, а також технічного підпілля від рівня підлоги до низу плити перекриття повинна бути не менше 1,9 м; у разі розміщення в них індивідуальних теплових пунктів – не менше 2,2 м, у разі розміщення гаражів для автомашин і мотоциклів, що належать мешканцям, – відповідно до ДБН В.2.3-15.

5.48 Висота технічних поверхів визначається в кожному окремому випадку залежно від виду обладнання і комунікацій, розташовуваних в об'ємі технічного поверху, з урахуванням умов їх експлуатації.

5.49 У разі розташування нежитлових приміщень у житлових будинках, коли такі приміщення займають увесь поверх або декілька нижніх поверхів, останні рекомендується відокремлювати від житлових технічним поверхом. За відсутності технічного поверху під житловими приміщеннями з мокрими процесами (кухня, туалет, ванна, духова) слід передбачати вбудовані та вбудовано-прибудовані приміщення з мокрими процесами закладів громадського призначення.

5.50 У складі житлових будинків передбачаються захисні споруди цивільного захисту або споруди подвійного призначення згідно з вимогами Кодексу цивільного захисту України, ДБН В.1.2-4, ДБН В.2.2-5 та ДСТУ А.2.2-7.

Проектування захисних споруд цивільного захисту, за винятком тих, що повинні бути у постійній готовності до використання за призначенням, здійснюється з урахуванням використання таких споруд у мирний час для господарських, культурних і побутових потреб.

Під час проектування захисних споруд цивільного захисту та споруд подвійного призначення враховуються вимоги ДБН В.2.2-40 щодо інклюзивності та передбачаються у таких спорудах не менше 10 % місць для осіб з інвалідністю та інших маломобільних груп населення.

5.51 У сільських одноквартирних житлових будинках можливо передбачати вбудовано-прибудовані приміщення для індивідуальної трудової діяльності, що забезпечують сільськогосподарську діяльність (приготування кормів для тварин, лагодження засобів землеробства), обробку і реалізацію сільськогосподарської продукції (зберігання, консервування, пакування тощо), робочі місця для народних промислів (ткацтво, килимарство, вишивка, гончарство, ковальство, різьблення по дереву тощо), а також торговельних і обслуговуючих послуг, зазначених вище, дотримуючись відповідних нормативних вимог. Господарські та побутові приміщення, крім приміщень для утримання худоби та птиці, допускається розміщувати у цокольному та підвальному поверхах. Дозволяється розміщення погребів під господарськими будівлями, де не утримується худоба та птиця.

5.52 На експлуатованих покрівлях житлових будинків, покрівлях вбудовано-прибудованих приміщень громадського призначення, а також при вхідній зоні, у літніх позаквартирних приміщеннях, у сполучних

елементах між житловими будинками (у тому числі відкритих переходях) і відкритих нежитлових поверхах (першому та проміжних) житлових будинків допускається передбачати для мешканців будинку майданчики: спортивні, для відпочинку дорослих (озеленені), солярії, сушіння білизни, чищення речей, меблів і одягу згідно з вимогами ДБН В.2.6-220, ДСТУ-Н В.2.6-214.

5.53 Влаштування одного евакуаційного виходу з приміщення громадського призначення, розташованого у житловому будинку, допускається при дотриманні вимог ДБН В.1.1-7, ДБН В.2.2-9.

5.54 У житлових будинках електрощитові, вентиляційні камери повинні відокремлюватись від інших приміщень протипожежними перегородками 1-го типу та протипожежними перекриттями 3-го типу, а двері виходів з технічних поверхів, виходів на покрівлю повинні бути протипожежними 2-го типу для будинків I-II ступенів вогнестійкості, 3-го типу – для будинків інших ступенів вогнестійкості, за винятком V згідно з ДБН В.1.1-7.

5.55 Двері виходів з технічних поверхів, виходів на покрівлю, а також електрощитових, вентиляційних камер, комор горючих матеріалів повинні бути протипожежними 2-го типу для будинків I-II ступенів вогнестійкості, 3-го типу – для будинків інших ступенів вогнестійкості, за винятком V згідно з ДБН В.1.1-7.

5.56 Для вентиляції холодного горища слід передбачати у зовнішніх стінах з кожної боку будинку отвори сумарною площею не менше 1/500 площі горищного перекриття, а в II, IV, V кліматичних районах та IIIБ кліматичному підрайоні, визначених згідно з ДСТУ-Н Б В.1.1-27, – не менше 1/50 площі горищного перекриття. Отвори огорожуються металевими сітками або іншими сітчастими елементами з метою запобігання проникненню в горище птахів і комах.

5.57 Не допускається проектувати теплі горища з випуском витяжного вентиляційного повітря в нього.

5.58 У кожній перегородці та внутрішній стіні технічного підпілля, за винятком протипожежних перешкод, необхідно передбачати під стелею вентиляційні отвори площею не менше 0,02 м².

У зовнішніх стінах підвалів та технічного підпілля, що не мають вентиляції, слід передбачати продухи загальною площею не менше 1/400 площі підлоги технічного підпілля, підвалу, які рівномірно розташовують по периметру зовнішніх стін. Площа одного продуху повинна бути не меншою 0,05 м². Продухи огорожуються металевими сітками або іншими сітчастими елементами з метою запобігання проникненню в технічне підпілля або підвал тварин і комах. На всі прорізи, канали й отвори технічного підвалу і підпілля повинні бути встановлені сітки (розмір вічка 0,5 см), що захищають будинки від проникнення гризунів.

6 ВИМОГИ МЕХАНІЧНОГО ОПОРУ ТА СТІЙКОСТІ

6.1 Конструктивні рішення житлових будинків необхідно розробляти на основі ефективних конструктивних систем відповідно до класу наслідків (відповідальності). При виборі конструктивних рішень житлових будинків необхідно враховувати місцеві природно-кліматичні умови згідно з вимогами ДСТУ-Н Б В.1.1-27 та інженерно-геологічні умови згідно з ДБН В.1.1-1, ДБН В.1.1-45, ДБН В.1.1-46, ДБН В.1.1-12, ДБН В.1.1-24.

Прийнята конструктивна система будинку повинна забезпечувати міцність, жорсткість і стійкість будівлі на стадії зведення і в період експлуатації при дії всіх розрахункових навантажень і впливів відповідно до ДБН В.1.2-9, ДБН В.1.2-14, ДСТУ-Н Б В.1.2-13.

6.2 Несучі конструкції будинку повинні бути запроектовані та збудовані таким чином, щоби в процесі його будівництва й у розрахункових умовах експлуатації була виключена можливість:

- руйнування або пошкодження конструкцій, що призводить до необхідності припинення експлуатації будинку;
- неприпустимого погіршення експлуатаційних властивостей конструкцій або будинку в цілому через деформації або виникнення тріщин.

Для забезпечення надійності конструкцій та елементів протягом терміну експлуатації будинку слід застосовувати матеріали, які мають необхідну довговічність і відповідають вимогам ремонтпридатності; всі з'єднання та вузли конструкцій повинні мати термін служби, який відповідає терміну експлуатації будинку (див. розділ 11).

6.3 Конструкції будинку повинні бути розраховані на сприйняття постійних навантажень від власної ваги несучих та огорожувальних конструкцій; тимчасових рівномірно розподілених і зосереджених навантажень на перекриття; снігових і вітрових навантажень для даного кліматичного району будівництва, а також розраховані та оцінені на дотримання основної вимоги під час зведення та експлуатації під дією навантажень та впливів відповідно до вимог ДБН В.1.1-45, ДБН В.1.2-2, ДБН В.1.2-6, ДБН В.1.2-14.

6.4 Фундаменти будинку повинні бути запроектовані відповідно до вимог ДБН В.2.1-10, ДБН В.1.1-24, ДСТУ Б В.2.1-27, ДСТУ-Н Б В.1.1-40 з урахуванням фізико-механічних характеристик ґрунтів, характеристик гідрогеологічного режиму на площадці забудови, а також ступеня агресивності ґрунтів і підземних вод по відношенню до фундаментів та підземних інженерних мереж і повинні забезпечувати необхідну рівномірність осідання під елементами будинку.

6.5 При розрахунку конструкцій та основ будинків слід враховувати вказані у завданні на проектування можливість щодо розміщення камінів, важкого обладнання приміщень громадського призначення, вбудованих у житлові будинки; щодо кріплення важких елементів обладнання інтер'єру до внутрішніх стін і стелі, а також інші додаткові навантаження і впливи, не передбачені чинними нормативними документами

6.6 У процесі розрахунку будинку заввишки більше 40 м на вітрові навантаження, крім умов міцності та стійкості будинку і його окремих конструктивних елементів, повинні бути забезпечені обмеження рівня коливань перекриттів верхніх поверхів, обумовлені вимогами комфортності проживання.

При розробленні конструктивного рішення житлового будинку, що зводиться у звичайних умовах будівництва, слід керуватися ДБН В.1.1-7, ДБН В.1.2-6, ДБН В.1.2-7, ДБН В.2.1-10, ДБН В.1.2-14, ДБН В.1.2-2, ДБН В.2.6-220, ДБН В.2.6-161, ДБН В.2.6-162, ДБН В.2.6-198, ДСТУ Б В.1.2-3, ДСТУ-Н Б В.1.1-27, ДСТУ Б В.2.6-49, ДСТУ Б В.2.6-145.

6.7 В особливих умовах будівництва (сейсмічні райони, просідаючі ґрунти, підроблювані території) необхідно додатково керуватися ДБН В.1.1-24, ДБН В.1.1-45, ДБН В.1.1-46, ДБН В.1.1-12, ДСТУ Б В.2.1-27.

6.8 Огороджувальні конструкції житлових будинків слід проектувати із застосуванням матеріалів, що задовольняють вимоги енергоефективності (розділ 12), згідно з ДСТУ 2339, ДБН В.1.2-11, ДСТУ Б В.2.6-100, ДСТУ Б В.2.6-101), пожежної безпеки згідно з ДБН В.1.1-7, ДБН В.2.6-31, ДБН В.2.6-33, а також санітарно-гігієнічних вимог згідно з ДСанПІН 8.2.1-181.

6.9 Конструктивна система житлових будинків повинна бути запроектована згідно з вимогами ДБН В.1.2-6 так, щоб забезпечити надійну експлуатацію, в тому числі її загальну стійкість при аварійних ненормованих локальних руйнівних навантаженнях на окремі несучі конструкції, як мінімум на час, необхідний для евакуації людей (вибухи різного типу, пожежі, падіння важких предметів, наїзди важкого транспорту).

6.10 При проектуванні гідроізоляції підземних частин житлових будинків при новому будівництві, реконструкції і капітальному ремонті слід керуватися ДСТУ Б В.2.6-193.

Гідроізоляцію підземних конструкцій слід виконувати при високому рівні ґрунтових вод, при можливому підтопленні і затопленні ділянки.

6.11 Конструкції дахів або парапетних частин будинків слід обладнувати стаціонарними пристроями для можливості кріплення технологічного устаткування, яке використовується при ремонтах і реконструкції фасадів згідно з ДСТУ Б В.2.6-52.

7 ІНЖЕНЕРНЕ ОБЛАДНАННЯ БУДИНКІВ

7.1 При проектуванні реконструкції житлових будинків необхідно передбачати заміну або вдосконалення всіх існуючих інженерних систем і обладнання: каналізації, водопостачання (холодної і гарячої води), опалення, газових, електричних та інших.

7.2 За відсутності в житлових будинках підвалів і підпіль для прокладання внутрішніх інженерних комунікацій необхідно проектувати технічні підпілля або прохідні канали з відокремленими входами.

7.3 Для влаштування підвалів, підпіль і прохідних каналів у житлових будинках потрібно виконати розрахунки щодо можливості заглиблення або підсилення фундаментів.

Ліфти та підймальні пристрої

7.4 У житлових будинках з позначкою підлоги верхнього житлового поверху, яка перевищує на 8 м позначку підлоги першого поверху, рекомендується встановлювати пасажирські ліфти, а в разі перевищення на 12 м і більше від позначки підлоги першого поверху – їх встановлення обов'язкове. Ліфти, їх обладнання, розміщення машинного та блочного приміщень та сходів між цими приміщеннями слід влаштовувати згідно з вимогами ДСТУ Б В.2.6-52, ДСТУ EN 81-20, ДСТУ EN 81-70.

7.5 У разі застосування підйомника у вигляді платформи, що переміщується вертикально, похило або вздовж сходового маршру, ширина такої платформи повинна бути не менше 0,9 м, глибина – не менше 1,2 м. Такі пристрої слід влаштовувати згідно з вимогами ДСТУ ISO 9386-1, ДСТУ ISO 9386-2.

7.6 Кількість ліфтів та їх характеристики (вантажопідйомність, швидкість та призначення) залежно від поверховості будинку і кількості мешканців у ньому слід приймати згідно з діаграмами, наведеними у ДСТУ ISO 4190-6 та додатку Б цих норм.

При визначенні за цими діаграмами кількості і характеристик пасажирських ліфтів допускається замість ліфтів вантажопідйомністю 630 кг застосовувати ліфти вантажопідйомністю 400 кг (якщо в під'їзді два і більше ліфтів), а замість ліфтів зі швидкістю руху 2,5 м/с застосовувати ліфти зі швидкістю 1,6 м/с за відповідності цих ліфтів вимогам, що ставляться до ліфтів, які встановлюються у житлових будинках зазначеної в діаграмах поверховості.

При встановленні декількох ліфтів в одному під'їзді ліфти вантажопідйомністю 1000 кг або один із групи ліфтів вантажопідйомністю 1000 кг повинні мати габаритні розміри кабіни (ширина × глибину) не менше 2100 мм × 1100 мм або 1100 мм × 2100 мм.

7.7 У житлових будинках, що реконструюють, при встановленні ліфтів у приставних або підвісних шахтах рівень першої зупинки ліфта повинен бути не вище рівня проміжної площадки сходової клітки між першим і другим поверхом, а вантажопідйомність, швидкість і габаритні розміри кабіни можуть відрізнятись від вимог ДСТУ ISO 4190-6.

7.8 Допускається сполучення ліфтами підземного гаража (паркінгу), який розташовано в цокольному або в підвальному, підземному поверхах, з першим поверхом житлового будинку за умови влаштування на поверсі гаража (паркінгу) перед шахтами ліфтів протипожежних тамбур-шлюзів 1-го типу (з підпором повітря у разі пожежі не менше 20 Па). При цьому на першому поверсі будинку не слід передбачати вихід з ліфтів паркінгу до загального ліфтового холу пожежного ліфта. Сполучення житлових поверхів будинку і підземного гаража (паркінгу), що має не більше двох підземних поверхів, допускається передбачати пожежним ліфтом із влаштуванням зупинок на житлових поверхах. Вимоги до пожежного ліфта, його розташування, об'ємно-планувальних, інженерних рішень слід приймати згідно з ДСТУ-Н Б В.2.2-38.

7.9 У будинках умовною висотою понад 26,5 м виходи із ліфтів слід передбачати через ліфтові холи. Мінімальна ширина ліфтового холу при однорядному розташуванні ліфтів повинна бути не менше: 1,2 м – при їх вантажопідйомності 400 кг; для решти ліфтів – 1,6 м. При дворядному розташуванні ліфтів ширина ліфтового холу повинна бути не менше ніж:

- а) 1,8 м – при встановленні ліфтів з глибиною кабіни менше 2100 мм;
- б) 2,5 м – при встановленні ліфтів з глибиною кабіни 2100 мм і більше.

7.10 Шахти і машинне приміщення ліфтів не повинні бути розташовані безпосередньо над житловими кімнатами, під ними, а також суміжно з ними.

При проектуванні багаторівневих квартир, а також однорівневих, які розташовані у мансардному поверсі, допускається розміщення машинного приміщення ліфтів на поверсі квартири за умови виконання заходів, підтверджених відповідними розрахунками, що виключають проникнення до неї структурних шумів, а також повітряних шумів, які перевищують допустимі санітарно-гігієнічні рівні.

7.11 У житлових будинках з багаторівневими квартирами на верхніх поверхах зупинку пасажирських ліфтів допускається передбачати на одному з поверхів квартир. У цьому випадку поверховість будинку для вибору ліфтів згідно з додатком Б визначається за поверхом верхньої зупинки.

С.18 ДБН В.2.2-15:2019

У житловому мансардному поверсі однорівневих квартир допускається не передбачати зупинки ліфтів, якщо висота від рівня останньої зупинки ліфтів до рівня входу до квартири не перевищує 3,0 м.

7.12 При проектуванні спеціалізованих житлових будинків або групи квартир заввишки у два поверхи і більше для осіб з інвалідністю на кріслах колісних передбачають влаштування одного з пасажирських ліфтів із габаритними розмірами кабіни (ширина x глибину) 2100 мм x 1100 мм або 1100 мм x 2100 мм із шириною дверей не менше 900 мм.

7.13 У житлових будинках з умовною висотою понад 47 м (16 поверхів та вище) слід передбачати пожежний ліфт вантажопідйомністю не менше 1000 кг, який улаштовується згідно з ДСТУ-Н Б В.2.2-38 та відповідає нормам безпеки ДСТУ EN 81-72.

7.14 При реконструкції будинків входи в машинні приміщення ліфтів допускається передбачати з горищних приміщень за умови, що двері машинних відділень – протипожежні 1-го типу, а огорожувальні конструкції мають клас вогнестійкості не менше REI 60.

Сміттєзбирання

7.15 Необхідність влаштування смітєпроводу в житлових будинках визначається з урахуванням прийнятої в населеному пункті системи сміттєзбирання та вимогами ДСанПіН 145, ДБН Б.2.2-6.

Обладнання смітєпроводу обов'язкове у спеціалізованих будинках для осіб з інвалідністю та осіб літнього віку.

Допускається зберігати наявну систему сміттєзбирання в разі надбудови будинку мансардним поверхом.

7.16 Смітєпровід повинен бути обладнаний пристроєм для періодичного промивання, очищення, дезінфекції з можливим використанням засобів малої механізації відповідно до вимог ДСанПіН 145 і автоматичного пожежогасіння стовбура відповідно до вимог ДБН В.1.1-7, ДБН В.2.5-64, ДСТУ Б В.2.5-34.

7.17 Стовбур смітєпроводу повинен бути з негорючих матеріалів, повітронепроникним, звукоізованим від будівельних конструкцій, мати клас вогнестійкості не менше E45, закінчуватися шибєром у сміттєзбірній камері з протипожежним клапаном з класом вогнестійкості EI 45 згідно з ДСТУ Б В.2.5-34.

Кришки завантажувальних клапанів смітєпроводів на площадках сходових кліток повинні бути виконані з негорючих матеріалів і мати щільний притул, забезпечений герметизуючими і амортизуючими прокладками.

7.18 Сміттєзбірну камеру слід розміщувати безпосередньо під стовбуром смітєпроводу з підведенням до неї гарячої і холодної води та водовідводів (улаштування трапів у підлозі). Сміттє- збірну камеру не допускається розташовувати суміжно і під житловими кімнатами. Висота камери у просвіті повинна бути не менше ніж 1,95 м.

Сміттєзбірна камера повинна мати самостійний зовнішній вхід із дверима, які відчиняються назовні, ізованими від входу до будинку і вікон, літніх приміщень сусідніх квартир глухою стінкою (екраном), і відокремлюватися протипожежними перегородками і перекриттями з класами вогнестійкості не менше EI 60 (для перегородок), REI 60 (для перекриттів) і мати групу за межею поширення вогню – M0. У разі розміщення сміттєзбірної камери під маршами (площадками) сходових кліток перекриття над нею повинні бути протипожежними класом вогнестійкості REI 150 – у будинках I ступеня вогнестійкості, REI 120 – у будинках інших ступенів вогнестійкості, крім V.

Відстань від дверей квартири або кімнати гуртожитку до найближчого завантажувального клапана смітєпроводу не повинна перевищувати 25 м.

Водопостачання і каналізація

7.19 Житлові будинки повинні обладнуватися системами холодного та гарячого водопостачання, каналізації, водостоками та внутрішнім протипожежним водопроводом, що проектується згідно з вимогами ДБН В.2.5-64, ДБН В.2.5-75.

Протипожежні вимоги до системи водопостачання житлових будинків викладені у розділі 8.

Вбудовані у житлові будинки приміщення громадського призначення повинні обладнуватися системами водопостачання і каналізації згідно з нормами проектування цих приміщень та ДБН В.2.5-64.

Водопостачання творчих майстерень, які розташовуються на верхньому та мансардному житловому поверсі, допускається забезпечувати від загальнобудинкових систем водопостачання з влаштуванням окремих вузлів обліку.

7.20 У приміщенні насосних установок слід застосовувати обладнання з характеристиками, які виключають проникнення до житлових приміщень шуму та вібрації, що перевищують встановлений ДБН В.1.1-31 допустимий рівень для нічного часу.

7.21 Системи гарячого водопостачання слід проектувати з циркуляційними стояками. Допускається прокладати циркуляційні стояки поруч з водорозбірними або у водорозбірних стояках. Застосовані рушничко-сушильники повинні відповідати вимогам ДБН В.2.5-64, ДБН В.2.5-67.

7.22 Облаштування квартирних лічильників води слід здійснювати відповідно до ДБН В.2.5-64 .

7.23 В одноквартирних будинках, приєднаних до індивідуального водозабору, систему водопостачання слід проектувати з мембранним пневмобаком і насосом, автоматично керованим щодо тиску.

При проектуванні одноквартирних індивідуальних будинків у місцевості, де немає каналізації, допускається влаштування в цих будинках люфт-клозетів з вигребами, які повинні розташовуватися біля заднього чи бічного фасаду із північного боку. Корисна місткість вигребу визначається із розрахунку $0,5 \text{ м}^3$ на особу при очищенні вигребу один раз на рік і $0,25 \text{ м}^3$ – при очищенні два рази на рік. Дно вигребу повинно бути водонепроникним і розташовуватися вище рівня ґрунтових вод не менше ніж на 0,5 м.

7.24 Стояки побутової каналізації із пластмасових труб, що проходять через міжповерхові перекриття, повинні прокладатися відповідно до ДБН В.2.5-64.

Прокладання стояків із пластмасових труб не допускається через приміщення закладів громадського призначення, які вбудовані (вбудовано-прибудовані) у житлові будинки.

Системи виробничої каналізації вбудованих приміщень громадського призначення повинні проектуватися окремими від систем каналізації житлових будинків із самостійними випусками (допускається в один каналізаційний колодязь). Можливість прокладання каналізаційних трубопроводів через приміщення різного призначення в нормована вимогами ДБН В.2.5-64.

Системи побутової каналізації творчих майстерень, які розташовуються на верхньому та мансардному житловому поверсі, допускається приєднувати до загальнобудинкової системи господарсько-побутової каналізації

7.25 Не допускається розміщувати оголовки витяжних частин каналізаційних стояків прибудованих приміщень перед вікнами квартир. Витяжну частину виробничої і побутової каналізації вбудованих приміщень допускається об'єднувати з каналізаційними стояками житлового будинку. Не допускається оголовки витяжних частин каналізаційних стояків розміщувати на горіщі.

Опалення, вентиляція і кондиціонування

7.26 Житлові будинки повинні обладнуватися системами опалення та вентиляції, а також можуть обладнуватися системами внутрішнього теплопостачання, вентиляції, охолодження та кондиціонування згідно з вимогами ДБН В.2.5-67, ДСТУ-Н Б В.2.5-43.

7.27 Протипожежні вимоги до систем опалення, охолодження, внутрішнього теплопостачання, вентиляції та кондиціонування житлових будинків викладені у розділі 8.

7.28 Системи опалення, охолодження, внутрішнього теплопостачання, вентиляції та кондиціонування вбудованих в житлові будинки приміщень громадського призначення повинні обладнуватися відповідно до норм проектування цих приміщень та забезпечувати параметри їх мікро- клімату, які слід приймати згідно з ДБН В.2.5-67 та ДСТУ Б EN 15243.

Системи охолодження або кондиціонування повітря житлових будинків повинні проектуватися за завданням на проектування та із дотриманням вимог ДБН В.2.5-67 та НПАОП 0.00-1.51.

Розрахункові результуючі температури приміщень для проектування опалення і вимоги до повітрообміну в них слід приймати згідно з таблицею 2.

Таблиця 2 – Розрахункові результуючі температури для проектування опалення і вимоги до повітрообміну в приміщеннях

Приміщення	Розрахункова результуюча температура приміщення, °С, у житлі для		Вимоги до повітрообміну			
			Мінімальна кратність повітрообміну для розрахунку тепловтрат, год		Мінімальна витрата повітря та кратність повітрообміну для підбору обладнання, повітроводів у житлі для	
	здорових людей	осіб з інвалідністю та людей літнього віку	системи вентиляції		здорових людей	осіб з інвалідністю та людей літнього віку
механічна			природна			
Загальна кімната, спальня, дитяча, кабінет	22 ± 2	22 ± 1	0,5	0,5	0,6	0,7
Кухня, кухня-їдальня	19,5 ± 3	19,5 ± 1,5		1,5	72 м ³ /год або 60 м ³ /год ¹⁾	100,8 м ³ /год або 60 м ³ /год ¹⁾
об'ємом не більше 20 м ³			1,0			
об'ємом більше 20 м ³			0,5			
Ванна	25 ± 1,5 ²⁾	25 ± 0,5	0,5	1,5	54 м ³ /год	72 м ³ /год
Туалет	22 ± 2	22 ± 1	0,5	1,5	36 м ³ /год	50,4 м ³ /год
Суміщений санвузол	25 ± 1,5 ²⁾	25 ± 0,5	0,5	1,5	90 м ³ /год	122,4 м ³ /год
Вестибюль, загальний коридор, сходові клітки, передпокій квартири	19,5 ± 4	19,5 ± 3	–		–	
Приміщення чергового персоналу (консьєржа)	22 ± 2		0,5		0,5	
Незадимлювана сходові клітка Н1	14 ³⁾		–		–	
Машинне приміщення ліфтів ⁴⁾	5 ⁴⁾		–		0,5 год ⁻¹	
Сміттєзбирна камера, приміщення	5		–		1 год ⁻¹	
Опалюваний гараж-стоянка	5		–		За розрахунком	
Електрощитова	5		–		0,5 год ⁻¹	

1) У кухнях з електроплитами

2) Термічний опір внутрішніх конструкцій, що розділяють приміщення, окрім приміщень квартири, розрахункова результуюча температура в яких відрізняється на 3 °С та більше від температури у ванній кімнаті, суміщеному санвузлі або басейні, повинен відповідати вимогам ДБН В.2.6-31 до таких конструкцій.

3) Температура повітря у незадимлюваних сходових клітках типу Н1 не нормується за умови, що їх стіни, які примикають до опалюваних приміщень і мають термічний опір, відповідно до вимог ДБН В.2.6-31 для внутрішніх конструкцій, що розділяють приміщення, розрахункова температура в яких відрізняється на 3 °С та більше.

4) У теплий період року температура в машинному приміщенні ліфтів не повинна перевищувати 35 °С.

Примітка 1. У теплотехнічних розрахунках огорожувальних конструкцій житлових приміщень приймають відносну вологість 55 %.

Примітка 2. Указані значення кратності повітрообміну віднесені до внутрішнього об'єму приміщення. При застосуванні зовнішніх розмірів приміщення указані значення слід помножити на 0,8.

Примітка 3. Для теплого періоду року розрахункова результуюча температура приміщень не нормується, окрім будинків із системою охолодження або кондиціонування.

Кінець таблиці 2

<p>Примітка 4. У теплий період року при застосуванні системи охолодження або кондиціонування розрахункову результуючу температуру приміщень приймають $24,5 \pm 1,5$ °С для здорових людей і $24,5 \pm 1,0$ °С для осіб з інвалідністю та людей літнього віку.</p> <p>Примітка 5. Витрата та кратність повітря зазначена для приміщень без обладнання, в яких відбувається горіння з використанням повітря приміщення (камін, котел, газова колонка).</p> <p>Примітка 6. Витрата та кратність повітря для приміщень зазначена мінімально допустимою. Достатність прийнятих для проектування витрати та кратності повітря перевіряють згідно з ДСТУ Б EN 15242, у тому числі для приміщень з обладнанням, в яких відбувається горіння з використанням повітря приміщення (камін, котел, газова колонка, газова плита).</p>
--

7.29 Житлові будинки, що підключаються до систем централізованого тепlopостачання, повинні мати ІТП відповідно до вимог ДБН В.2.5-39 та ДБН В.2.5-67.

7.30 Убудовані в житлові будинки нежитлові приміщення повинні обладнутися окремими від житлової частини будинку системами або відгалуженнями систем зі своїми засобами обліку теплоспоживання, які рекомендується розташовувати в загальному приміщенні ІТП.

Допускається забезпечувати тепlopостачання вбудованих нежитлових приміщень, які розташовуються у габаритах однієї або двох квартир, а також творчих майстерень (на верхньому та мансардному житловому поверсі) від загальнобудинкових систем теплоспоживання.

Допускається розміщувати прилади обліку теплоспоживання вбудованих приміщень за межами ІТП. Для інженерних систем будинку слід застосовувати швидкісні теплообмінники; рекомендується пластинчасті. Типорозмір теплообмінників слід оптимізувати з урахуванням міні-мізації споживання електроенергії на прокачку води/теплоносія згідно з ДСТУ Б EN 15316-2-3.

Автоматичне обмеження температури теплоносія, що повертається в тепलोмережу, допускається передбачати або в інженерній системі будівлі, або в ІТП, чи комбіновано з урахуванням ДБН В.2.5-67.

7.31 При централізованому тепlopостачанні, а також при тепlopостачанні від дахових, вбудованих та прибудованих котельних установок слід застосовувати квартирні теплोलічильники та облаштовувати їх відповідно до ДБН В.2.5-67. Місця облаштування квартирних теплोलічильників повинні знаходитися поза межами квартир.

Загальнобудинковий теплोलічильник при тепlopостачанні від дахових, вбудованих та прибудованих котельних допускається встановлювати у приміщеннях зазначених котельних, які повинні відповідати вимогам ДБН В.2.5-77.

7.32 Магістральні розподільні між квартирами та збірні з них трубопроводи центральних систем (обслуговують дві та більше квартири) необхідно прокладати за їх межами. Ці трубопроводи не допускається замонолічувати у будівельні конструкції.

7.33 Вентиляцію квартири рекомендується організовувати таким чином (перелік надано за зростанням енергоефективності):

а) природною витяжною вентиляцією з кухні, туалету, суміщеного санвузла, ванної кімнати/душової з природним періодичним припливом зовнішнього повітря через відчинені кватирки, стулки чи балконні двері при провітрюванні квартири.

Слід додатково застосовувати:

– віконні контакти балконних дверей;

– автоматичні регулятори температури повітря на опалювальних приладах з функцією провітрювання);

б) природною витяжною вентиляцією з кухні, туалету, суміщеного санвузла, ванної кімнати/душової з природним постійним або змінним припливом зовнішнього повітря через:

– вікна з відповідною функцією фурнітури та за недостатності потрібного повітрообміну, з постійним або змінним припливом зовнішнього повітря через додаткові повітряні клапани (вентиляційні канали) у вікнах або стінах;

– вентиляційні канали (клапани).

Слід застосовувати повітряні клапани (вентиляційні канали) із захистом від потрапляння води ззовні у приміщення;

в) механічною витяжною вентиляцією, з кухні, туалету, суміщеного санвузла, ванної кімнати/ душової (за наявності окремого витяжного каналу) та природним припливом зовнішнього повітря через:

– конструктивно передбачені у вікнах/балконних дверях регульовані жалюзі або ґратки із зворотними клапанами;

– регульовані повітрозабірні пристрої в зовнішніх стінах;

– регульовані стулки вікон;

г) механічною припливно-витяжною вентиляцією з утилізацією теплоти повітря, що видаляється.

7.34 Витяжні канали слід розміщувати у внутрішніх стінах/перегородках будинку або примикати до них. Допускається примикати вентиляційним каналом до зовнішньої стіни, ділянка якої у місці примикання має опір теплопередачі на 20 % більший за мінімальне його значення, нормоване ДБН В.2.6-31 для житлових будинків. Ділянки витяжних каналів, що прокладають над покрівлею, на горищі, а також поблизу охолоджуваної поверхні зовнішніх стін, слід проектувати з тепловою ізоляцією, що виключає утворення конденсату при відносній вологості витяжного повітря до 70 %.

При застосуванні вентиляційних каналів видаляти повітря з кожної кухні, ванної кімнати, туалету або з суміщеного санвузла слід індивідуальним вертикальним витяжним каналом-супутником із викидом повітря в атмосферу або у збірну вентиляційну шахту з приєднанням кожного витяжного каналу однієї квартири до збірної шахти на відстані по вертикалі не менше 2 м від витяжних ґрат. Для суміжних приміщень ванної кімнати та туалету однієї квартири допускається проектувати один загальний вертикальний витяжний канал з туалету при забезпеченні перетікання повітря з верхньої зони ванної кімнати до туалету і через канал з ґратками з обох боків.

Індивідуальні витяжні канали і збірні вентиляційні шахти мають виконуватися у будівельних конструкціях.

7.35 При застосуванні природної витяжної вентиляції у кухнях і зонтів/витяжок над кухонними плитами з механічною витяжною вентиляцією для зонтів/витяжок слід передбачати індивідуальні вертикальні витяжні канали-супутники з викидом повітря в атмосферу або у збірну вентиляційну шахту з приєднанням кожного витяжного каналу однієї квартири до збірної шахти на відстані по вертикалі не менше 2 м від зонтів/витяжок. Ґратки/канали природної витяжної вентиляції квартири повинні бути оснащені зворотними клапанами.

7.36 При застосуванні зонтів/витяжок у кухнях їх слід встановлювати на висоті не менше: 0,65 м над газовими та 0,47 м над електричними плитами. Ширина зонта/витяжки повинна бути не менше за ширину плити.

7.37 Улаштування системи вентиляції та необхідний повітрообмін у приміщеннях, які обладнані газовими приладами, повинні відповідати вимогам ДБН В.2.5-20.

7.38 Розташування місць забору та викиду повітря слід обирати відповідно до вимог ДБН В.2.5-67. Викиди вентиляційного повітря з ванної, туалету, суміщеного санвузла та кухні слід здійснювати над покрівлею будинку.

7.39 Витяжні вентиляційні системи з природним спонуканням повинні проектуватися з викидом повітря над покрівлею у місцях, де виключається виникнення зон вітрового підпору. Висоту вентиляційної труби системи витяжної природної вентиляції слід приймати згідно з ДБН В.2.5-67.

7.40 Ґратки, місцеві вентилятори, зонти/витяжки, які приєднані до вертикальних каналів та шахт, повинні мати знімні сітки (для періодичного очищення), що захищають від проникнення у квартири комах та гризунів.

7.41 Вентиляція вбудованих нежитлових приміщень повинна бути автономною.

7.42 Не допускається розташовувати витяжні шахти/повітроводи та димоходи із вбудованих приміщень перед вікнами квартир, а також прокладати повітроводи витяжної вентиляції вбудованих приміщень на фасадах проектуваного житлового будинку.

7.43 Місцеві вентилятори допускається застосовувати у витяжних системах з природним спонуканням у кухнях, ванних кімнатах, туалетах, суміщених санвузлах за умови, що питомі втрати тиску при русі повітря у збірній шахті під час роботи усіх приєднаних до неї місцевих вентиляторів не перевищуватимуть 0,65 Па/м.

При застосуванні місцевих вентиляторів слід забезпечувати їх електричне живлення згідно з ДБН В.2.5-23.

7.44 Забороняється відводити продукти згоряння газу через зовнішні стіни при переплануванні окремих квартир.

7.45 У житлових будинках допускається використання існуючих вентиляційних каналів при їх задовільному технічному стані та підтвердженні (після відповідних обстежень згідно з ДБН В.2.5-67) їх відокремленості і працездатності. Вентиляційні канали в конструкціях стін, що не використовуються, повинні бути закладені в місцях їх з'єднання з вентиляційними шахтами.

При надбудовах житлових будинків слід улаштувати окремі вентиляційні канали, якщо неможливо збільшити переріз існуючих каналів.

Газопостачання

7.46 Розроблення проектів внутрішнього газопостачання житлових будинків виконують відповідно до ДБН В.2.5-20.

7.47 У разі проектування реконструкції житлових будинків з переплануванням окремих квартир із газифікованими кухнями або кухнями-їдальнями необхідно передбачити витяжну вентиляцію.

7.48 При новому будівництві або реконструкції у спеціалізованих житлових будинках будь-якої поверховості з квартирами для осіб літнього віку та осіб з інвалідністю рекомендується передбачити оснащення квартир (житлових осередків гуртожитків) електроплитами відповідно до вимог ДБН В.2.5-23.

Електропостачання, електрообладнання та електроосвітлення

7.49 Електропостачання, електрообладнання, електроосвітлення житлових будинків слід проектувати згідно з ПУЕ, НПАОП 40.1-1.32, ДБН В.2.5-23, ДБН В.2.5-24, ДБН В.2.5-28, ДБН В.2.5-56, ДСТУ Б В.2.5-82.

7.50 У кухнях житлових будинків заввишки 11 поверхів і більше, у гуртожитках, будинках для осіб літнього віку та осіб з інвалідністю (незалежно від поверховості) необхідно передбачити встановлення електроплит. У житлових будинках змінної поверховості з висотою однієї із частин 11 поверхів і більше електроплити слід використовувати в усіх частинах будинку.

Допускається встановлення електроплит у будинках будь-якої поверховості, обладнаних централізованим опаленням і централізованим гарячим водопостачанням згідно із завданням на проектування.

7.51 Електричні мережі будинку і квартир повинні обладнуватися пристроями захисного вимикання (ПЗВ) згідно з ПУЕ, НПАОП 40.1-1.32, ДБН В.2.5-23.

7.52 У приміщеннях квартир і гуртожитків повинні застосовуватися штепсельні розетки з контактами заземлення на 10/16 А, 250 В відповідно до вимог ДБН В.2.5-23 і ДСТУ Б В.2.5-82.

7.53 Блискавкозахист житлових будинків повинен бути виконаний з урахуванням наявності телевізійних антен і трубостояків мережі провідного мовлення згідно з ДСТУ Б В.2.5-38.

7.54 Проекти автоматики і диспетчеризації житлових будинків виконують з урахуванням ДСТУ-Н Б В.2.5-37.

Системи зв'язку та сигналізації

7.55 Житлові будинки обладнують мережами і пристроями телекомунікацій загального користування (зв'язку, телебачення, провідного мовлення), а за необхідності, влаштовують окремі приміщення для їх організації.

Технічні можливості мереж і пристроїв телекомунікацій загального користування повинні відповідати нормам, що дозволяють отримання послуг ISDN (Integration Services Digital Network – цифрова мережа з інтеграцією послуг) та Інтернет-обслуговування.

7.56 Згідно із завданням на проектування окремі житлові будинки (квартири) можуть бути обладнані мережами і пристроями:

- аудіо (аудіо-відео)-замково-переговорних систем;
- технічних засобів охоронної сигналізації та відеоспостереження.

7.57 Розрахунок ємності лінійних споруд мережі зв'язку житлових будинків слід виконувати згідно з ГБН В.2.2-34620942-002 із забезпеченням можливості встановлення у кожній квартирі одного абонентського кінцевого пристрою (якщо інше не обумовлено завданням на проектування).

С.24 ДБН В.2.2-15:2019

Установлення абонентських кінцевих пристроїв повинно бути передбачене у приміщеннях чергового персоналу і у приміщеннях технологічних служб відповідно до вимог ДБН В.2.5-56.

7.58 Розрахунок домових розподільних мереж (ДРМ) телебачення житлових будинків слід виконувати з урахуванням можливості встановлення у кожній квартирі не менше двох приєднувальних пристроїв при одному кабельному вводі до квартири (якщо інше не обумовлено завданням на проектування).

7.59 Проектом у квартирах повинно бути передбачено установлення приєднувальних пристроїв для підключення абонентського кінцевого обладнання до телекомунікаційної мережі проводового радіомовлення.

7.60 Вертикальне прокладання мереж зв'язку та сигналізації у житлових будинках рекомендується передбачати приховано в окремих трубах-стояках із влаштуванням поверхових розподільних монтажних шаф систем зв'язку та сигналізації (окремих або суміщених з електрообладнанням).

7.61 Прокладання мереж зв'язку та сигналізації від поверхових розподільних шаф і вводи їх до квартир повинні виконуватися приховано.

Конструкції вводів повинні забезпечувати вільне прокладання, доповнення і заміни кабелів і проводів абонентських мереж.

7.62 Проектом необхідно передбачати заходи, що виключають несанкціоноване проникнення в монтажні розподільні шафи й інші споруди, приміщення або до обладнання мереж зв'язку та сигналізації.

7.63 Приймальне обладнання та мережі систем телебачення (у тому числі і супутникового) у будинках рекомендується забезпечувати колективним користуванням вказаними системами. Використання індивідуальних приймальних систем допускається в одноквартирних житлових будинках.

7.64 Антенні пристрої систем ефірного телебачення, супутникового зв'язку і телебачення повинні розташовуватися в тих місцях, де вони не погіршують архітектурного вигляду будинків. Розміщувати їх необхідно на даху будинків з урахуванням додаткових механічних навантажень. Розміщення антенних пристроїв на фасадних стінах, балконах не допускається.

7.65 Блискавкозахист радіостояків ліній мережі проводового мовлення, щогл телеантен (у тому числі і супутникових) виконують згідно з ДСТУ Б В.2.5-38, ДСТУ EN 62305-1, ДСТУ EN 62305-3, ДСТУ EN 62305-4, ДСТУ ІЕС 62305-2.

Заходи щодо вирівнювання потенціалів металевих частин обладнання систем зв'язку та сигналізації згідно з НПАОП 40.1-1.32 визначаються комплексно для всього електрообладнання будинку, а також інших металевих конструкцій.

7.66 Системами охоронної сигналізації не нижче 2-го класу безпеки відповідно до ДСТУ EN 50131-1 повинні обладнуватися приміщення для розміщення обладнання систем протипожежного захисту, електрощитові, венткамери систем протидимного захисту, входи до технічних поверхів і виходи на покрівлю будинку, входи до машинного відділення ліфтів та ін. з підключенням на пункт чергового об'єднаної диспетчерської сигналізації або на пункт спостереження та приймання тривожних сповіщень суб'єктів господарювання, що займаються охоронною діяльністю.

Організаційно-технічні заходи щодо підключення систем охоронної сигналізації до пунктів спостереження та приймання тривожних сповіщень визначаються завданням на проектування.

7.67 Системи зв'язку та сигналізації нежитлових приміщень, що розташовуються у житлових будинках, слід виконувати згідно з ДБН В.2.2-9.

7.68 Вимоги щодо обладнання житлових будинків системами пожежної сигналізації, оповіщення про пожежу та керування евакуацією людей визначаються згідно з ДБН В.2.5-56.

8 ПОЖЕЖНА БЕЗПЕКА

8.1 При проектуванні житлових будинків слід виконувати вимоги, викладені у ДБН В.1.1-7, ДБН В.2.5-56, ДСТУ EN 12101-6 та ДСТУ Б EN 12845. Для вбудованих і вбудовано-прибудованих нежитлових приміщень, крім вимог зазначених норм, також слід дотримуватись вимог 5.39-5.42.

8.2 Площа поверху (в межах протипожежного відсіку) залежно від ступеня вогнестійкості та умовної висоти для будинків повинна бути не більшою за вказану в таблиці 3.

У житлових будинках I ступеня вогнестійкості міжсекційні ненесучі стіни в межах протипожежного відсіку і перегородки, що відокремлюють загальні коридори від інших приміщень, повинні мати клас вогнестійкості не менше EI 60. У житлових будинках II й III ступенів вогнестійкості зазначені стіни і перегородки повинні мати клас вогнестійкості EI 45.

Таблиця 3 – Нормована площа поверху залежно від ступеня вогнестійкості та поверховості будинків

Ступінь вогнестійкості будинку	Найбільша кількість поверхів (умовна висота)	Найбільша площа поверху (в межах протипожежного відсіку), м ²
I	25 (до 73,5 м умовної висоти)	2200
II	10	2200
III	5	1800
IIIб, IV	1	1400
IIIб, IV	2	1000
IIIa, IVa, V	1	1000
V	2	800

8.3 Міжквартирні ненесучі стіни і перегородки у будинках I ступеня вогнестійкості повинні мати клас вогнестійкості EI 60, а у будинках II й III ступенів вогнестійкості – EI 45, групу за межею поширення вогню – M0.

У будинках III ступеня вогнестійкості допускається передбачати міжквартирні перегородки групи M1.

Міжкімнатні (шафові, збірно-розбірні, із дверними прорізами і розсувні) перегородки в будинках усіх ступенів вогнестійкості допускається проектувати з горючих матеріалів.

8.4 У будинках I, II й III ступенів вогнестійкості для мансардного поверху слід приймати клас вогнестійкості несучих конструкцій і міжсекційних перегородок не менше REI 45 і EI 45 відповідно, а групу за межею поширення вогню – M0.

Матеріали, що застосовують у покрівлі мансардного поверху, повинні мати показники пожежної небезпеки не вище ніж Г1 (для утеплювача), РП1, В1 (для поверхневих шарів конструкції покрівлі), а дерев'яні лати мансардного поверху повинні бути оброблені засобами вогнезахисту, які забезпечують I групу вогнезахисної ефективності.

8.5 Класи вогнестійкості та група за межею поширення вогню для конструкцій плит балконів, лоджій, а у галерейних будинках також для конструкцій плит галерей, повинні відповідати значенням, встановленим для конструкцій перекриттів будинків згідно з ДБН В.1.1-7.

8.6 Найбільші відстані від дверей квартир і кімнат гуртожитків до виходу у сходову клітку або назовні слід приймати за таблицею 4.

Таблиця 4 – Найбільша відстань від дверей квартир і кімнат гуртожитків до виходу у сходову клітку або назовні

Ступінь вогнестійкості будинку	Найбільша відстань від дверей квартири або кімнати у гуртожитку до виходу, м	
	у разі розташування між сходовими клітками або зовнішніми виходами	у разі виходу до тупикового коридору або на галерею
I	40	25
II	40	25
III	30	20
IIIб, IV	25	15
IIIa, IVa, V	20	10

Кінець таблиці 4

Примітка. Відстань від дверей квартир або кімнат у гуртожитку до сходової клітки визначається по коридору від дверей виходу з квартири (дверей кімнати у гуртожитку) до:

- дверей виходу на зовнішню повітряну зону сходової клітки типу Н1;
- дверей тамбуру сходової клітки типу Н2;
- дверей виходу до протипожежного тамбур-шлюзу сходової клітки типу Н3, Н4.

8.7 У житлових будинках коридорного типу і гуртожитках коридори слід розділяти протипожежними перегородками на ділянки завдовжки не більше 30 м одна від одної та від торців коридорів. Типи протипожежних перегородок визначають згідно з ДБН В.1.1-7 в залежності від ступеня вогнестійкості будинку.

8.8 У житлових будинках I і II ступенів вогнестійкості умовною висотою до 9 м включно допускається влаштовувати сходові клітки типу СК2, що проектуються згідно з ДБН В.1.1-7. При цьому, починаючи з другого поверху і вище, слід передбачати в кожній квартирі другий евакуаційний вихід згідно з 8.10, а), б), а також просвіт між маршами не менше 0,7 м або світлову шахту на всю висоту сходової клітки площею горизонтального перерізу не менше 2 м².

8.9 Двері сходових кліток, тамбурів при сходових клітках типу Н2 (див. 8.14) і двері квартир, кімнат гуртожитків (у разі, коли вихід із квартири, кімнати гуртожитку є безпосереднім виходом до сходової клітки) повинні бути глухими або з армованим склом, обладнані пристроєм для самозачинення й ущільненнями в притулах.

Примітка 1. До вхідних дверей квартир пред'являються вимоги щодо їх вогнестійкості (див. 9.10 цих норм).

Примітка 2. У сходових клітках типу Н2, протипожежних тамбур-шлюзах при входах до сходових кліток типу Н3, Н4 влаштовуються протипожежні двері 2-го типу (див. 6.4, табл. 3, 5 ДБН В.1.1-7).

8.10 У житлових будинках з умовною висотою до 26,5 м включно та при загальній площі квартир на поверсі до 500 м² квартири можуть мати вихід в одну сходову клітку типу СК1, СК2 (з урахуванням 5.36 ДБН В.1.1-7) або Н1, Н2, Н3, Н4. З третього поверху і вище таких будинків слід проектувати другий евакуаційний вихід з кожної квартири, за який може бути прийнятий:

а) вихід з балконів (лоджій) квартир або безпосередньо з квартир через двері на зовнішні металеві маршові сходи, які ведуть до позначки підлоги другого поверху і мають уклон не більший 80°, ширину маршів і площадок не менше 0,6 м, висоту огорожі не менше 1,2 м. Двері виходу на зазначені вище сходи повинні відповідати вимогам, що визначені цими нормами до вхідних дверей квартир (див. 9.10), крім вимог до вогнестійкості;

б) при новому будівництві вихід з квартири на балкон, лоджію з суцільним (без прорізів) простінком завширшки не менше 1,2 м між торцем балкона (лоджії) та прорізом, який виходить на балкон (лоджію), або не менше 1,6 м між прорізами. Ширина балкона (лоджії) повинна становити не менше 1,2 м. Допускається виконувати засклення зазначених балконів (лоджій) за таких умов: засклення становить не менше ніж 50 % площі зовнішніх стін балконів (лоджій); влаштування вікон сумарною шириною не менше 1,2 м, що відчиняються у бік балкона (лоджії), що розташовані навпроти зазначеного вище простінку. На незасклених балконах (лоджіях) допускається встановлювати зовнішні блоки кондиціонерів квартир;

в) вихід із заскленої частини балкону (лоджії) квартири через двері на площадку, що влаштовується уздовж зовнішньої стіни будинку, має глухий (без прорізів) простінок завширшки не менше 1,2 м між торцем площадки та прорізом, який виходить на площадку, або не менше 1,6 м між прорізами. Площадка повинна бути завширшки не менше ніж 1,2 м, мати огорожу заввишки не менше 1,2 м. На таких площадках допускається встановлювати зовнішні блоки кондиціонерів квартир;

г) вихід на сходи типу С3, які ведуть до позначки підлоги другого поверху, минаючи сходово-ліфтовий вузол будинку; при цьому у секціях з кількістю квартир на поверсі більше чотирьох також необхідно влаштовувати у квартирах на три кімнати і більше виходи згідно з 8.10 б) або 8.10 в).

Примітка 1. Зазначені у 8.10 а) сходи, в) площадки не враховуються при визначенні загальної площі квартир згідно з додатком А цих норм.

Примітка 2. Під час визначення необхідної кількості сходових кліток, у залежності від кількості квартир та їх загальної площі на поверсі, площу квартир слід приймати у межах одного поверху (незалежно від кількості рівнів квартири).

8.11 У житлових будинках допускається влаштування квартир у двох і більше рівнях (поверхах). Для таких квартир допускається влаштування виходу у сходову клітку (безпосередньо або через коридор) через один поверх, який може бути організований на першому (нижньому) або на другому рівні (поверсі) квартири. При цьому квартири на рівні поверху, що не має безпосереднього виходу у сходову клітку (безпосередньо або через коридор) повинні бути забезпечені евакуаційним виходом згідно з 8.10 б) або 8.10 в).

Допускається влаштування внутрішньоквартирних сходів із гвинтовими або забіжними сходишками, при цьому ширина проступу в середині сходишки повинна бути не менше 0,18 м. Допускається передбачати внутрішньоквартирні сходи дерев'яними.

8.12 У житлових будинках з умовною висотою до 26,5 м включно при загальній площі квартир на поверсі 500 м² і більше загальні коридори (галереї) повинні мати виходи не менше ніж на дві сходові клітки типу СК1, СК2 (з урахуванням 5.36 ДБН В.1.1-7), Н1, Н2, Н3, Н4. При розміщенні сходової клітки типу СК1 у торці коридора будинку допускається при дотриманні вимог 8.6 улаштування другого виходу з поверху по сходах типу С3, які розташовані у протилежному торці коридора (галереї).

Загальна площа квартир на поверсі, що вказана у цьому пункті, може бути збільшена до 600 м², якщо на поверсі розміщено не більше чотирьох квартир.

8.13 У житлових будинках з умовною висотою більше 26,5 м при загальній площі квартир на поверсі менше 500 м² квартири можуть мати вихід в одну сходову клітку типу Н1. При цьому для усіх квартир і приміщень загального користування гуртожитків, розташованих на третьому поверсі і вище, слід передбачати другий евакуаційний вихід згідно з 8.10 а), б), в).

При розміщенні незадимлюваної сходової клітки типу Н1 у торці коридора будинку, при дотриманні вимог 8.6 допускається влаштування другого виходу з поверху по сходах типу С3, які розташовані у протилежному торці коридора.

Загальна площа квартир на поверсі, що вказана у цьому пункті, може бути збільшена до 600 м², якщо на поверсі розміщено не більше чотирьох квартир.

8.14 У житлових будинках з умовною висотою більше 26,5 м при загальній площі квартир на поверсі 500 м² і більше слід передбачати не менше двох незадимлюваних сходових кліток; не менше 50 % з них повинні бути типу Н1, решту сходових кліток допускається проектувати типів Н2 або Н3, Н4. Незадимлювані сходові клітки у межах першого поверху повинні мати виходи безпосередньо назовні:

– вихід назовні з сходової клітки типу Н1 слід влаштовувати безпосередньо назовні на прилеглу до будинку територію. Сполучення цієї сходової клітки із вестибюлем будинку слід влаштовувати через повітряну зону. Допускається заповнення прорізу повітряної зони сходової клітки типу Н1 на першому поверсі металевими ґратами.

– сполучення сходових кліток типів Н2, Н3, Н4 з вестибюлем будинку організовується згідно з вимогами ДБН В.1.1-7.

Загальна площа квартир на поверсі, що вказана у цьому пункті, може бути збільшена до 600 м², якщо на поверсі розміщено не більше чотирьох квартир.

На кожному поверсі будинку вхід до сходової клітки типу Н2 слід передбачати через тамбур, двері цього тамбуру, з боку коридора будинку, згідно з 8.9.

8.15 Огорожі балконів і лоджій у будинках заввишки три поверхи і більше повинні виконуватися з негорючих матеріалів.

Не допускається влаштування ґрат і засклення балконів, лоджій і галерей, які використовуються як зовнішні повітряні зони при сходових клітках типу Н1.

Об'ємно-планувальні рішення зовнішніх повітряних зон сходових кліток типу Н1 повинні відповідати вимогам ДБН В.1.1-7 та забезпечувати безпечну евакуацію по цих переходах, зокрема за рахунок площі відкритого прорізу не менше 2,6 м², що розташований симетрично відносно виходу з поверху та входу у сходову клітку.

8.16 Видалення диму та гарячих газоподібних продуктів згоряння з поповерхових коридорів у будинках з незадимлюваними сходовими клітками слід передбачати через спеціальні шахти з примусовою витяжкою і клапанами, що влаштовуються на кожному поверсі із розрахунку одна шахта на 30 м довжини коридора.

Для кожної шахти тепло- та димовидаляння згідно з вимогами ДБН В.2.5-56 слід передбачати автономний вентилятор. Шахти димовидаляння повинні бути з негорючих матеріалів і мати клас вогнестійкості не менше REI 60 (для стін), EI 60 (для перегородок, які встановлюються на перекриттях вогнестійкістю REI 60).

У будинках з умовною висотою до 26,5 м з коридорів завдовжки понад 12 м, не забезпечених природним освітленням за 10.5, слід передбачати видалення диму згідно з 8.16, 8.17.

8.17 У житлових будинках з незадимлюваними сходовими клітками для протидимного захисту в разі пожежі передбачають підпір зовнішнього повітря у шахти ліфтів (20-30 Па), подаючи у верхню частину кожної шахти зовнішнє повітря в об'ємі, який належить розраховувати з урахуванням нормативної величини надлишкового тиску згідно з ДБН В.2.5-56.

Крім того, у будинках з протипожежними тамбур-шлюзами при пожежних ліфтах у разі пожежі слід забезпечувати підпір зовнішнього повітря у протипожежний тамбур-шлюз на поверсі задимлення, поверхів, розташованих безпосередньо над та під поверхом задимлення (20-30 Па) та підпір повітря у шахти пожежних ліфтів (40-50 Па) окремими системами (шахтами).

У будинках з незадимлюваними сходовими клітками типів Н2, Н4 слід забезпечувати підпір зовнішнього повітря у верхню зону кожного відсіку цих сходових кліток. Повітря, яке забезпечує підпір, слід подавати окремими шахтами (системами) з класом вогнестійкості за 8.16 цих норм.

Вентиляційні установки підпору повітря і димовидаляння згідно з ДБН В.2.5-56 повинні бути розташовані в окремих приміщеннях вентиляційних камер, відгороджених протипожежними перегородками 1-го типу та перекриттями 3-го типу. Під час влаштування повітряозабірних пристроїв системи димовидалення слід унеможливити потрапляння продуктів горіння із витоків систем димовидалення до повітряозабірних пристроїв системи підпору чистого повітря. Допускається зовнішні вентилятори димовидалення та виток диму розміщувати у верхній частині будинку з викидом витяжного повітря на відстані не менше 10 м по горизонталі або 6 м по вертикалі від віконних прорізів та повітряозабірних ґрат припливних систем. Розміщувати вентилятори в приміщеннях, суміжних з квартирами, не допускається.

8.18 Вимоги 8.12, 8.13, 8.16, 8.17 не поширюються на існуючі будинки заввишки 9 поверхів (10 поверхів будинків секційного типу для крупних і найкрупніших міст), що надбудовуються мансардним поверхом. При цьому квартири мансардного поверху повинні бути забезпечені другим евакуаційним виходом згідно з вимогами 8.10.

8.19 У будинках заввишки три поверхи і більше виходи назовні з підвальних, цокольних поверхів і технічного підпілля не повинні сполучатися зі сходовими клітками житлової частини будинку, а мають улаштуватися безпосередньо назовні. Виходи назовні з таких поверхів і технічного підпілля слід улаштовувати згідно з ДБН В.1.1-7. У будинках до п'яти поверхів включно ці виходи допускається влаштовувати через загальні сходові клітки житлової частини будинку з окремим виходом назовні, який відокремлюється від житлової частини сходової клітки суцільною протипожежною перегородкою 1-го типу на висоту одного поверху.

У будинках вище п'яти поверхів ці виходи допускається влаштовувати в конструктивному об'ємі сходові клітки житлової частини будинку за умов відокремлення такого виходу від об'єму сходової клітки житлової частини будинку будівельними конструкціями з класом вогнестійкості не менш ніж 150 хв. (REI 150 – стіни, перекриття, EI 150 – перегородки, R150 – марші).

Технічні, підвальні і цокольні поверхи слід поділяти протипожежними перегородками 1-го типу на відсіки площею не більше 500 м² у несекційних житлових будинках, а у секційних – по секціях. У кожному відсіку або секції підвальних і цокольних поверхів повинно бути не менше двох вікон (люків) розміром не менше 0,9 м × 1,2 м кожне.

З технічних поверхів, розташованих у середній частині будинку, і технічних горищ слід передбачати виходи через загальні сходові клітки. Сполучення таких поверхів з незадимлюваними сходовими клітками виконується аналогічно сполученню загальних коридорів на наземних поверхах будинку.

У будинках I-III ступенів вогнестійкості у підвальних, цокольних та підземних поверхах, а також на надземних поверхах до 3-го включно допускається розміщувати господарські (позаквартирні) комори для мешканців будинку. При цьому вищезазначені поверхи повинні бути відокремлені від житлових поверхів протипожежними перекриттями 1-го типу (в будинках I і II ступенів вогнестійкості), перекриттями 3-го типу (в

будинках III ступеня вогнестійкості), мати евакуаційні виходи та вікна з прямиками згідно з ДБН В.1.1-7 (замість вікон з прямиками допускається влаштування самостійних систем димо- та тепловидалення), обладнані системами автоматичного пожежогасіння, адресної пожежної сигналізації згідно з ДБН В.2.5-56 з виведенням сигналу про її спрацювання на об'єднаний диспетчерський пульт.

Перегородки між господарськими коморами в межах протипожежних відсіків допускається проектувати з ненормованою межею вогнестійкості та групи за межею поширення вогню М0.

Евакуаційні виходи з підземної частини слід влаштовувати тільки безпосередньо назовні, влаштування внутрішніх сходів допускається для функціонального зв'язку за умови проектування виходів в такі сходи в підземній частині через протипожежний тамбур- шлюз 1-го типу з підпором повітря при пожежі відповідно до вимог ДБН В.1.1-7. З надземних поверхів виходи на сходову клітку Н1 або на внутрішні сходи необхідно влаштовувати через протипожежний тамбур- шлюз.

8.20 Приміщення нежитлового (громадського) призначення, розташовані в житлових будинках (згідно з 5.37), крім одноквартирних і зблокованих будинків, слід відокремлювати від приміщень житлової частини протипожежними перегородками 1-го типу і перекриттями 3-го типу без прорізів.

8.21 Кабельні лінії і системи електропроводки повинні відповідати вимогам ДБН В.2.5-23.

8.22 Необхідність обладнання житлових будинків, а також вбудованих (прибудованих) нежитлових приміщень системами протипожежного захисту, а також вимоги до зазначених систем визначається згідно з ДБН В.2.5-56.

У будинках з умовною висотою понад 47 м сигнали від пожежних приймально-контрольних приладів автоматичних установок пожежної сигналізації слід виводити на пульт централізованого спостереження.

8.23 При визначенні кількості струменів і мінімальних витрат води для внутрішнього протипожежного водопостачання житлових будинків за загальну довжину позаквартирного коридора на поверсі приймають:

а) суму відстаней від дверей ліфтового холу (шахти ліфта) до дверей найбільш віддалених від ліфтового холу квартир, які виходять до коридора, – у будинках секційного типу з центрально розташованим сходово-ліфтовим вузлом;

б) відстань між дверима найбільш віддалених одна від одної квартир, які виходять до коридора, – у будинках коридорного типу;

в) відстань від дверей ліфтового холу (шахти ліфту) до дверей найбільш віддаленої від ліфтового холу квартири, яка виходить до коридора, – у будинках зі сходово-ліфтовим вузлом у торці коридору.

8.24 Обладнання шаф пожежних кран-комплектів слід передбачати згідно з ДБН В.2.5-64. Додатково у зазначених шафах слід передбачати кнопки дистанційного відкриття поповерхових клапанів димовидалення та підпору повітря і включення вентиляторів протидимного захисту.

Сигнали про положення клапанів димовидалення та підпору повітря, включення вентиляторів димовидалення та підпору повітря слід передавати на об'єднаний диспетчерський пульт і до приміщення чергового персоналу (консьєржа/консьєржки за їх наявності).

8.25 Приміщення сміттєзбірної камери повинно обладнуватися спринклерним пожежогасінням із розрахунковою витратою води кожним спринклером не менше 1,8 л/с. Трубопровід спринклерного пожежогасіння слід приєднувати до внутрішнього господарсько-питного водопроводу через запірний пристрій, опломбований у відкритому положенні, без встановлення контрольно-сигнального клапана.

8.26 Матеріали, що використовуються для теплової ізоляції трубопроводів систем опалення, охолодження, внутрішнього тепlopостачання та водопостачання, а також для трубопроводів і повітроводів системи кондиціонування повітря, повинні мати показники пожежної небезпеки не вище ніж Г2, РП1.

8.27 У квартирах житлових будинків з умовною висотою понад 47 м як первинний пристрій пожежогасіння слід передбачати внутрішньоквартирний пожежний кран-комплект, приєднаний до мережі господарсько-питного водопроводу будинку після квартирної вузла обліку відповідно до 8.3 ДБН В.2.5-64.

8.28 Системи внутрішнього протипожежного водопроводу у вбудовано-прибудованих нежитлових приміщеннях, технічних поверхах слід влаштовувати з витратами води не менше ніж для будинку в цілому, дотримуючись вимог цих норм та ДБН В.2.5-64.

8.29 При суцільному заскленні фасадів необхідно передбачати конструктивні заходи, що забезпечують нормовані класи вогнестійкості вузлів примикання фасадних систем до перекриттів, стін сходових кліток, інших перешкод з нормованими класами вогнестійкості або протипожежних.

8.30 Камін на твердому паливі допускається проектувати:

- а) у квартирі на останньому поверсі житлового будинку;
- б) на будь-якому рівні багаторівневої квартири, розміщеної останньою по висоті у будинку;
- в) на будь-якому рівні одноквартирного або зблокованого житлового будинку.

Димохідні канали слід проектувати згідно з вимогами ДБН В.2.5-20, ДБН В.2.5-67, ДСТУ Б EN 13384-2.

Внутрішні поверхні димохідних каналів повинні бути гладкими та щільними. Слід забезпечувати захист внутрішньої поверхні стінок від появи конденсату за рахунок виконання стінок димоходу вище перекриття верхнього поверху з порожнистої цегли завтовшки не менше 120 мм; або металевого теплоізолюваного димоходу, оголовка труби та місць її примикання до покрівлі – від атмосферних опадів; місць примикання димоходів і труби до перекриття та покрівлі – від загоряння.

Конструкція димоходів та камінів повинна відповідати вимогам ДБН В.2.5-67, ДБН В.2.5-20 і забезпечувати доступність для очищення та ремонту.

8.31 Допускається для одноквартирних житлових будинків застосування поквартирних генераторів тепла, варочних плит на твердому паливі, газових водонагрівачів та інших пристроїв з патрубками для відведення газів за умов приєднання до окремих для кожного приладу димоходів.

Додаткові вимоги до проектування гуртожитків умовною висотою більше 47 м

8.32 Гуртожитки умовною висотою більше 47 м слід проектувати I ступеня вогнестійкості і розділяти на вертикальні протипожежні відсіки протипожежними перекриттями з класом вогнестійкості не менше REI 120 або технічним поверхом з перекриттями класом вогнестійкості не менше REI 90; умовна висота такого відсіку не повинна перевищувати 26,5 м. Площа протипожежного відсіку в межах поверху для гуртожитків умовною висотою більше 47 м повинна бути не більше 1200 м².

8.33 Сходові клітки гуртожитків умовною висотою більше 47 м повинні бути незадимлюваними типу Н1 у кількості не менше двох.

Інженерні системи (системи протипожежного захисту, протипожежний водопровід, вентиляційні системи) повинні влаштовуватись автономними для кожного вертикального протипожежного відсіку.

8.34 У межах нижнього поверху кожного вертикального протипожежного відсіку по периметру будинку повинні передбачатись евакуаційні балкони або відкриті галереї з виходом на них із незадимлюваних сходових кліток, коридорів та приміщень. Загальна корисна площа таких балконів або відкритих галерей повинна бути розрахована на можливість перебування на них найбільшої кількості людей, які одночасно знаходяться на всіх поверхах вертикального протипожежного відсіку.

8.35 Місткість зальних приміщень на позначці більше 47 м не повинна перевищувати 50 місць, до 47 м – 100 місць.

8.36 Опорядження і облицювання стін та стелі на шляхах евакуації та в зальних приміщеннях необхідно передбачати із матеріалів групи горючості НГ або Г1.

9 БЕЗПЕКА ТА ДОСТУПНІСТЬ У ВИКОРИСТАННІ

9.1 Житловий будинок має бути запроектований, зведений та обладнаний таким чином, щоб попередити ризик отримання травм мешканцями при пересуванні всередині і біля будинку, при вході та виході з будинку, а також у разі користування його елементами та інженерним обладнанням згідно з ДБН В.1.2-8.

9.2 Уклон і ширина маршів та пандусів, висота сходинок, ширина проступів, ширина сходових площадок, висота проходів по сходах, підвалу, експлуатованому горищу, а також розміри дверних прорізів повинні забезпечувати зручність та безпеку пересування, можливість переміщення предметів обладнання відповідних приміщень квартир і вбудованих у будинок приміщень громадського призначення. Мінімальну ширину і максимальний уклон сходових маршів слід приймати згідно з таблицею 5.

Висота перепадів у рівні підлоги різних приміщень і просторів у будинку повинна бути безпечною. У необхідних випадках мають бути передбачені поручні та пандуси. Застосування сходів з різною висотою і глибиною сходинок не допускається.

Таблиця 5 – Мінімальна ширина і максимальний уклон сходових маршів

Найменування маршу	Мінімальна ширина, м	Максимальний уклон
Марші сходів, що ведуть на житлові поверхи будинків: секційних:		
– двоповерхових	1,2-1,35	1:1,5
– триповерхових і більше	1,2-1,35	1:1,75
коридорних, галерейних	1,2-1,35	1:1,75
Марші сходів, що ведуть у підвальні і цокольні поверхи (окрім приміщень громадського призначення та паркінгів), а також внутрішньоквартирних сходів	0,9	1:1,25
Примітка. Ширину маршу визначають відстанню між огорожею або між стіною і огорожею.		

9.3 Висота огорожі зовнішніх сходових маршів і площадок, балконів, лоджій, терас і у місцях небезпечних перепадів повинна бути не менше ніж 1,2 м. Сходові марші і площадки внутрішніх сходів повинні мати огорожу з поручнями заввишки не менше ніж 0,9 м.

Огорожі повинні бути непереривними, обладнані поручнями і розраховані на сприйняття горизонтальних навантажень не менше ніж 0,3 кН/м.

9.4 При суцільному зашкленні фасадів рекомендується починаючи з 2-го поверху, із внутрішнього боку передбачати конструктивні заходи (огорожі) до рівня 1,2 м від підлоги з метою забезпечення безпеки людей та зменшення психологічного дискомфорту – висотобоязні.

9.5 На вікнах сходових площадок слід передбачати металеву огорожу заввишки до 1,2 м.

9.6 Конструктивні рішення елементів житлового будинку (у тому числі розташування порожнин, способи герметизації місць пропуску трубопроводів через конструкції, влаштування вентиляційних отворів, розміщення теплової ізоляції) мають передбачати захист від проникнення комах та гризунів.

9.7 Інженерні системи будинку повинні бути запроектовані і змонтовані з урахуванням вимог щодо безпеки.

9.8 У житловому будинку і на прибудинковій території мають бути передбачені заходи, спрямовані на зменшення ризиків вчинення кримінальних правопорушень і їх наслідків, заходи, що сприяють захисту мешканців житлового будинку і мінімізації можливої шкоди при виникненні протиправних дій згідно з вимогами ДСТУ-Н Б СЕН/TS 14383-3 і можуть включати застосування вибухозахисних конструкцій, встановлення домофонів, відеоспостереження, кодових замків, систем охоронної сигналізації, захищених конструкцій віконних прорізів у перших, цокольних і верхніх поверхах, у приямках підвалів, а також вхідних дверей, дверей, які ведуть у підвал, на горище і, за необхідності, в інші приміщення.

Загальні системи безпеки (системи відеоспостереження та охоронної сигналізації) мають забезпечувати захист протипожежного обладнання від несанкціонованого доступу та вандалізму.

9.9 З метою недопущення проникнення сторонніх осіб до квартир, розташованих на першому поверсі, лоджії, вікна, їх зашклення, жалюзі повинні відповідати рівню захисту не нижче 3-го згідно з ДСТУ-Н Б СЕН/TS 14383-3 за умови забезпечення нормованих значень коефіцієнта природної освітленості за ДБН В.2.5-28 та умов евакуації з приміщень.

9.10 Вхідні двері до квартир повинні відповідати вимогам рівня захисту не нижче 3-го відповідно до ДСТУ-Н Б СЕН/TS 14383-3. Вхідні двері квартир повинні мати клас вогнестійкості не менше EI 30 у будинках I, II, III ступенів вогнестійкості, не менше EI 15 – у будинках IIIa, IIIб, IV, IVa ступенів вогнестійкості (для будинків V ступеня вогнестійкості – не нормується).

Двері квартир у відчиненому положенні не повинні зменшувати розрахункову ширину сходових площадок і маршів.

9.11 Якщо в проекті передбачено приміщення для консьєржа (чи приміщення охорони), його розміщення має забезпечувати візуальний огляд дверей, які ведуть з тамбура у вестибюль, а у разі відсутності вестибюля – огляд проходів до ліфтів і сходової клітки. При приміщенні охорони повинен бути влаштований туалет, обладнаний унітазом і раковиною (умивальником). Вказане приміщення може бути без природного освітлення.

9.12 Приміщення технічних центрів кабельного телебачення повинні мати входи ззовні; приміщення електрощитової (в тому числі для обладнання зв'язку, автоматизованих систем обліку електроенергії, диспетчеризації і телебачення) повинно мати вхід безпосередньо ззовні або з поверхового позаквартирного коридора (холу); до місця встановлення телефонних розподільних шаф підхід має бути влаштований також з вказаного коридора.

9.13 Електрощитову, приміщення технічних центрів кабельного телебачення, місця для телефонних розподільчих шаф не слід розміщувати під приміщеннями з мокрими процесами (ванними, санвузлами).

10 САНІТАРНО-ГІГІЄНІЧНІ ВИМОГИ (безпека життя та здоров'я)

10.1 Виконання санітарно-гігієнічних вимог при проектуванні житла здійснюється відповідно до умов фізико-географічного районування території України і включає у себе вимоги до інсоляції, природного і штучного освітлення згідно з ДБН В.2.5-28, хімічного забруднення повітря згідно з ГН 2.2.6-166, провітрювання та мікрокліматичних параметрів повітря приміщень житлових будинків згідно з ДБН В.2.5-67, ДСТУ Б EN ISO 7730, ДСТУ Б EN 15251, захисту їх від шуму згідно з ДСН 3.3.6.037, ДБН В.1.2-10, ДБН В.1.1-31, ДСТУ-Н Б В.1.1-35, вібрації згідно з ДСН 3.3.6.039, електромагнітного випромінювання – неіонізуючого згідно з ДСанПіН 239, іонізуючого – згідно з ДГН 6.6.1.-6.5.001. Стосовно факторів ризику фізичної і хімічної природи в приміщеннях громадського призначення застосовуються відповідні гігієнічні нормативи для умов праці.

10.2 Тривалість інсоляції, відповідно до вимог ДБН В.2.2-12 повинна бути забезпечена: в одно-, дво- і трикімнатних квартирах – не менше ніж в одній житловій кімнаті; у чотири- і п'ятикімнатних – не менше ніж у двох житлових кімнатах; у шести- і більше кімнатних – не менше ніж у трьох кімнатах; в одно-, двокімнатних квартирах для осіб літнього віку – не менше ніж в одній з житлових кімнат. У гуртожитках рекомендується передбачати інсоляцію 60 % житлових кімнат.

10.3 Літні приміщення житлових будинків не повинні погіршувати інсоляцію квартири. Проектування лоджій і балконів перед кімнатами, що є розрахунковими, за умовами забезпечення в нормованої інсоляції квартири, необхідно супроводжувати розрахунками, які дають можливість перевірити інсоляційний режим кімнат згідно з ДСТУ-Н Б В.2.2-27. У випадках проектування балконів перед такими кімнатами їх рекомендується розташовувати зміщеними відносно вікон: у кімнатах східної і західної орієнтації – у північному напрямку, у кімнатах південної орієнтації – у будь-якому напрямку.

10.4 Природне освітлення повинні мати житлові кімнати, кухні, вхідні тамбури до будинків, сходові клітки і загальні коридори у житлових будинках коридорного типу, а також приміщення громадського призначення в гуртожитках і житлових будинках для осіб літнього віку і осіб з інвалідністю. Відношення площі світлових прорізів житлових кімнат і кухонь до площі підлоги цих приміщень повинно бути в межах від 1:5,5 до 1:8. Для мансардних поверхів зі світловими прорізами в площині похилих огорожувальних конструкцій – не менше 1:10. Уточнення геометричних параметрів світлових прорізів слід провадити на підставі розрахунку коефіцієнта природної освітленості згідно з ДБН В.2.5-28.

У житлових приміщеннях житлового будинку допускається використання інженерно-технічних засобів (регульовані світлодіодні джерела освітлення з природним спектром випромінювання, світловоди, дзеркала тощо) для компенсації недостатності природного освітлення і інсоляції, але не більше 20% від нормованих величин.

Допускається проектувати без природного освітлення:

- а) кухні-ніші за умови їх обладнання електроплитами і влаштування примусової витяжної вентиляції;
- б) позаквартирні поверхові коридори у будинках секційного типу з центрально розташованим сходово-ліфтовим вузлом;

в) тамбури в одноквартирних і зблокованих житлових будинках, а також такі, що ведуть безпосередньо до квартири;

г) внутрішньоквартирні сходи і сходові клітки одноквартирних і зблокованих будинків.

Природне освітлення робочих приміщень для осіб з інвалідністю із порушенням зору, які працюють удома, проектується за ДБН В.2.2-40.

10.5 У житлових будинках коридорного типу довжина загальних коридорів не повинна перевищувати в разі освітлення через світлові прорізи в зовнішніх стінах з одного торця – 24 м, з двох торців – 48 м. За більшої довжини коридорів необхідно додатково передбачати природне освітлення через світлові кармани. Відстань між двома світловими карманами повинна бути не більше 24 м, а між світловим карманом і світловим прорізом у кінці коридора – не більше 30 м. Ширина світлового кармана повинна бути не менше половини його глибини (без урахування ширини прилеглого коридора). Допускається освітлювати коридори завдовжки до 12 м, розташовані з обох боків сходової клітки, другим світлом через двері, що ведуть до цієї сходової клітки, зашклені армованим склом.

10.6 Приміщення, що мають природне освітлення, повинні бути забезпечені провітрюванням через стулки вікон, кватирки або інші пристрої відповідно 7.33.

10.7 Допускається зашклення літніх приміщень при кухнях і житлових кімнатах за умови забезпечення в них нормованого коефіцієнта природного освітлення та повітрообміну квартир, окрім випадків використання літніх приміщень за 8.10.

10.8 У будинках, що проектуються для II, IV, V кліматичних районів та IIIБ кліматичного підрайону, квартири повинні бути забезпечені наскрізним або кутовим провітрюванням, допускається також вертикальне провітрювання через шахти. У секційних будинках, що проектуються для II кліматичного району та IIIБ кліматичного підрайону, допускається провітрювання однобічно розташованих одно- і двокімнатних квартир через бічні прорізи еркерів, ризалітів або інші позаквартирні провітрювані приміщення. У будинках коридорного типу допускається провітрювання одно- і двокімнатних квартир через загальні коридори завдовжки не більше 24 м, які мають пряме природне освітлення і наскрізне або кутове провітрювання.

10.9 При проектуванні житлових будинків передбачають заходи стосовно шумовібропоглинання, які повинні задовольняти вимоги ДБН В.1.1-31, ДБН В.1.2-10 щодо житлових приміщень.

Допустимі рівні проникаючого шуму, або утворюваного у приміщенні шуму інженерними системами та їх обладнанням, повинні відповідати вимогам ДБН В.1.1-31, ДБН В.2.5-39, ДБН В.2.5-64, ДБН В.2.5-67.

За наявності вбудованих у житлові будинки закладів громадського призначення слід передбачати конструкторивно-планувальні заходи, які враховують санітарно-гігієнічні вимоги щодо допустимих рівнів шуму та вібрації для житлових будинків і вимоги будівельних норм за видами будинків та споруд.

10.10 Для забезпечення допустимого рівня шуму не допускається кріплення санітарних приладів і трубопроводів безпосередньо до міжквартирних стін і перегородок, що огорожують житлові кімнати, не допускається розміщувати машинне приміщення і шахти ліфтів, сміттєзбірну камеру, стовбур сміттєпроводу і пристрій для його очищення і промивання над житловими кімнатами, під ними, а також суміжно з ними. Не рекомендується розміщувати сходові клітки суміжно з житловими кімнатами.

10.11 При здійсненні нового будівництва в існуючій забудові або реконструкції будинків слід забезпечити дотримання вимог нормативних документів щодо організації прибудинкової території, інсоляції, природного освітлення, забруднення атмосферного повітря, захисту від шуму і вібрації для навколишніх будинків згідно з вимогами ДБН В.2.2-12, ДБН В.1.2-10, ДБН В.2.5-28.

При розміщенні житлових будинків на земельних ділянках в зоні впливу шуму від транспортних потоків (автомобільних, рейкових та авіаційних) та стаціонарних джерел з середньорічними еквівалентними рівнями більше 65 дБА шумозахисні заходи обґрунтовуються акустичними розрахунками з урахуванням поточного стану та перспективи.

10.12 При проектуванні захисту від шуму житлових будинків необхідно керуватись ДБН В.1.1-31, ДСТУ-Н Б В.1.1-32, ДСТУ-Н Б В.1.1-33, ДСТУ-Н Б В.1.1-34.

10.13 При виборі земельної ділянки для будівництва житлового будинку на радонебезпечних територіях необхідно проводити дослідження на вміст природних радіонуклідів у ґрунтах, активність радону в ґрунтовому повітрі та його ексхаляцію з земної поверхні.

10.14 Будинки повинні бути захищені від іонізуючого випромінювання радіонуклідів згідно з вимогами ДГН 6.6.1.- 6.5.001.

10.15 Ефективна питома активність природних радіонуклідів у матеріалах, використовуваних у житлових будинках, не повинна перевищувати 370 Бк/кг.

10.16 Не допускається застосовувати обладнання та системи охолодження з фторумісними холодоагентами, потенціал глобального потепління яких становить 750 і більше [13-14].

10.17 При реконструкції житлових будинків допускається забезпечувати природне освітлення сходових кліток через вікна в зовнішніх стінах, починаючи з другого поверху, за неможливості улаштування нових прорізів. Рекомендується в цих випадках установлення зашкленних фрамуг, що відчиняються, над вхідними і тамбурними дверима сходових кліток. При обладнанні будинків навісними або прибудованими ліфтами допускається знижувати нормативну площу вікон сходових кліток, що відчиняються.

10.18 При проектуванні реконструкції житлових будинків внутрішньоквартирні сходи в дворівневих квартирах допускається виконувати без природного освітлення (зі штучним освітленням) або передбачати суміщене освітлення, що включає штучне і природне (верхнє та/або бічне).

10.19 Зміна габаритів житлового будинку в результаті реконструкції не повинна погіршувати нормативні рівні інсоляції, природного освітлення, вібро- та звукоізоляції у розташованих поруч будинках.

11 ДОВГОВІЧНІСТЬ І РЕМОНТОПРИДАТНІСТЬ

11.1 Несучі конструкції будинку повинні зберігати свої якості згідно з вимогами ДБН В.1.2-2, ДБН В.1.2-6, ДБН В.1.2-14 протягом передбаченого терміну служби (експлуатації).

11.2 Якості несучих конструкцій будинку, які визначаються показниками його міцності і стійкості, а також терміну служби будинку в цілому, повинні зберігатися в допустимих межах з урахуванням вимог ДБН В.1.2-14, ДБН В.2.6-98, ДБН В.2.6-162, ДБН В.2.6-198, ДСТУ Б В.2.6-199, ДСТУ Б В.2.6-200.

11.3 Елементи, деталі, обладнання з термінами служби меншими, ніж передбачений термін служби (експлуатації) будинку, мають бути замінені відповідно до встановленого в проекті міжремонтними періодами і з урахуванням вимог завдання на проектування. Рішення про застосування менш або більш довговічних елементів, матеріалів або обладнання при відповідному збільшенні або зменшенні міжремонтних періодів встановлюється техніко-економічними розрахунками.

При цьому, матеріали, конструкції та технологію будівельних робіт слід обирати з урахуванням ДБН А.3.1-5 та забезпеченням мінімальних подальших витрат на ремонт.

11.4 Конструкції і деталі повинні бути виконані з матеріалів, що відзначаються стійкістю до можливого впливу вологи, низьких температур, агресивного середовища, біологічних та інших несприятливих факторів згідно з ДСТУ Б В.2.6-145.

При проектуванні можуть бути вжиті відповідні заходи від проникнення дощових, талих, ґрунтових вод у товщу несучих і огорожувальних конструкцій будинку, а також утворення недопустимої кількості конденсаційної вологи в зовнішніх огорожувальних конструкціях шляхом достатньої герметизації конструкцій або влаштування вентиляції закритих просторів і повітряних прошарків з застосуванням необхідних захисних, у тому числі протигрибкових, сумішей та покриттів.

11.5 Стикові з'єднання збірних елементів і шаруваті конструкції мають бути розраховані на сприйняття температурно-вологісних деформацій та зусиль, що виникають при нерівномірному осіданні основ і при інших експлуатаційних впливах (діях). Ущільнюючі та герметизуючі матеріали, що застосовуються у стиках, повинні зберігати пружні та адгезійні властивості при впливі мінусових (від'ємних) температур і вологи, а також бути стійкими до ультрафіолетових променів. Герметизуючі матеріали мають бути сумісними з матеріалами захисних і захисно-декоративних покриттів конструкцій у місцях їх з'єднань (спряжень).

11.6 Слід забезпечувати можливість доступу до обладнання, арматури та приладів інженерних систем будинку і їх з'єднань для огляду, технічного обслуговування, ремонту та заміни.

Обладнання і трубопроводи мають бути закріплені на будівельних конструкціях будинку таким чином, щоб їх працездатність не порушувалася у разі можливих переміщень конструкцій.

11.7 При зведенні будинків у районах зі складними геологічними умовами, районах, що зазнають сейсмічних впливів, підробки, просідання та інших переміщень ґрунту, включаючи морозне здимання, вводи інженерних комунікацій, повинні виконуватися з урахуванням необхідності компенсації можливих деформацій основи згідно з вимогами ДБН В.2.5-39, ДБН В.2.5-74, ДБН В.2.5-75.

12 ЕНЕРГОЕФЕКТИВНІСТЬ ТА ЕНЕРГОЗБЕРЕЖЕННЯ

12.1 Житлові будинки та вбудовані в них приміщення громадського призначення слід проектувати класом енергоефективності не нижче "С" згідно з ДБН В.2.6-31.

Допускається проектувати будинок за вищим класом енергоефективності – "В" та "А" [14].

Огороджувальні конструкції будинку слід проектувати так, щоб розрахункові значення величин приведенного опору теплопередачі, визначені з урахуванням теплопровідних включень згідно з ДСТУ Б В.2.6-189, були не менше ніж нормативні значення, встановлені ДБН В.2.6-31.

12.2 Річну енергопотребу, яку встановлюють згідно з ДСТУ Б А.2.2-12, ДСТУ-Н Б А.2.2-13 для опалення для житлової частини будівлі, слід відносити до кондиціонованої (опалювальної) площі, м², а для частини з убудованими громадськими приміщеннями сумарну річну енергопотребу на опалення й охолодження відносити до кондиціонованого (опалювального) об'єму, м³.

Нормативне значення річної питомої енергопотреби на опалення для житлових та опалення й охолодження для громадських частин будівлі при реконструкції, капітальному ремонті та технічному переоснащенні будинків допускається приймати з коефіцієнтом від 1 до 1,25.

12.3 Слід застосовувати обладнання інженерних систем класом енергоефективності за його визначеності для даного типу обладнання не нижче "С" та не нижче ніж клас енергоефективності інженерної системи. Рекомендується застосовувати обладнання вищого класу енергоефективності ніж клас енергоефективності інженерної системи [15].

12.4 Площі вікон житлових приміщень і кухонь не повинні перевищувати значень, встановлених у 10.4.

12.5 Системи опалення вбудованих у житлові будинки гаражів повинні проектуватися з пристроями, які автоматично перекидають потік теплоносія за температури зовнішнього повітря 5 °С і вище.

12.6 Встановлення дефлекторів на викиді витяжних систем не допускається, окрім сміттєпроводів.

12.7 Холодильні машини будинків з центральною системою кондиціонування повітря рекомендується проектувати з пристроями, що забезпечують відведення теплоти конденсації холодильного агента до системи гарячого водопостачання.

12.8 В одноквартирних житлових будинках, а також у будинках з кондиціонуванням повітря за обґрунтування слід застосовувати системи теплоспоживання, що використовують відновлювальні джерела енергії, у тому числі енергію навколишнього середовища, перетворену в теплових насосах.

12.9 Підвищувальні насоси систем водопостачання житлових будинків повинні проектуватися з автоматикою, що забезпечує зменшення споживання електроенергії при скороченні споживання води.

12.10 Водопідігрівачі гарячого водопостачання вбудованих нежитлових приміщень повинні проектуватися з пристроями, що автоматично перекидають потік теплоносія у години неробочого часу.

12.11 Енергоефективність та економічну оцінку при технічному та економічному обґрунтуванні застосовуваних джерел визначають із застосуванням ДСТУ Б А.2.2-8, ДСТУ Б А.2.2-12, ДСТУ Б EN 15459-1, ДСТУ-Н Б А.2.2-13.

13 РЕКОНСТРУКЦІЯ ТА КАПІТАЛЬНИЙ РЕМОНТ

13.1 При проектуванні реконструкції і капітального ремонту багатоквартирних житлових будинків, в тому числі з надбудовою, вбудовою і прибудовою приміщень різного призначення, переобладнання нежитлових приміщень у житлові слід забезпечувати їх збереження і можливість функціонування протягом всього періоду

використання за призначенням, враховуючи час зведення будинків, особливості конструктивних систем, об'ємно-планувальних рішень, застосованих будівельних матеріалів і виробів, а також фактичного стану основи і конструктивних елементів згідно з ДСТУ-Н Б В.1.2-18, СОУ ЖКГ 75.11-35077234.0015, з урахуванням вимог ДСТУ Б В.3.1-2, ДБН А.3.1-5, [7], [8], [9].

13.2 Моніторинг технічного стану відповідальних конструкцій категорії А1 та А (за ДБН В.1.2-14) і інженерних систем слід провадити на основі контролю, передбаченого прийнятою системою спостереження і паспортизації будинку на етапі його експлуатації. У разі неможливості забезпечення візуального контролю технічного стану відповідальних конструкцій доцільно провадити дистанційний контроль з використанням пристосувань і пристроїв для вимірів і автоматичної реєстрації даних моніторингу.

13.3 У разі виникнення при проведенні реконструкції додаткових навантажень та впливів на частину будівлі житлового будинку, що залишилася, його несучі та огорожувальні конструкції, а також ґрунти основи повинні бути перевірені на ці навантаження і впливи відповідно до ДБН В.1.2-2 незалежно від фізичного зносу конструкцій. При цьому слід враховувати фактичну несучу здатність ґрунтів основи в результаті їх зміни під час експлуатації, а також підвищення з часом міцності бетону у бетонних і залізобетонних конструкціях.

13.4 При проектуванні реконструкції житлових будинків або їх частин повинні бути враховані результати інженерно-геологічних вишукувань і обстежень технічного стану конструкцій. При цьому конструктивні системи слід проектувати з урахуванням вимог ДБН В.1.2-14. Для розроблення конструктивних рішень висновки про технічний стан несучих конструкцій за матеріалами обстежень є обов'язковим згідно з ДСТУ-Н Б В.1.2-18.

13.5 Під час реконструкції житлового будинку повинні бути враховані зміни в його конструктивній схемі, які виникли в процесі експлуатації цього будинку (у тому числі поява нових прорізів, які є додатковими до попереднього проектного рішення, а також вплив проведеного ремонту конструкцій або їх посилення) згідно з вимогами ДБН В.1.2-6.

13.6 При підсиленні будинків і окремих несучих конструкцій повинні бути передбачені заходи, що забезпечують ефективну (гарантовану) спільну роботу елементів підсилення і підсилюваних конструкцій.

13.7 При проектуванні прибудов до житлових будинків (нежитлових приміщень, кухонь і кімнат, еркерів, веранд, лоджій, ліфтових шахт, сміттєпроводів тощо) повинні передбачатися заходи, що забезпечують мінімальні різниці осідань фундаментів існуючих будинків і об'ємів, що прибудовуються до них, і можливість їх взаємних зміщень без зниження експлуатаційних якостей будинків і прибудов.

Приміщення, що прибудовуються, можуть проектуватися на консолях при відповідних розрахунках, які враховують технічний стан, розміри і міцність кладки зовнішніх стін житлових будинків, що підлягають реконструкції (за винятком великопанельних).

13.8 При проектуванні реконструкції житлових будинків слід у розрахунковій схемі враховувати зміни в їх конструктивній системі, що сталися в процесі їх експлуатації (перепланування квартир, влаштування нових прорізів, надбудов, прибудов тощо).

13.9 Можливість часткового розбирання несучих і огорожувальних конструкцій будинків слід визначати за результатами розрахунків, при цьому в проектній документації повинні бути відображені пов'язані з зазначеним розбиранням тимчасові організаційно-технічні заходи.

У проектній документації повинні бути вказані елементи будинків, що демонтуються, та визначена безпечна послідовність їх демонтажу з урахуванням особливостей та технічного стану несучих систем будинку.

13.10 Можливість реконструкції житлових будинків із надбудовами і прибудовами з розбиранням існуючих і влаштуванням нових перекриттів, стін і перегородок, закладанням існуючих і виконанням нових прорізів у несучих конструкціях (фундаментах, стінах, перекриттях) повинна бути підтверджена розрахунком за несучою здатністю, стійкістю, тріщиностійкістю та деформативністю усіх несучих конструкцій і будинку в цілому.

13.11 При реконструкції і капітальному ремонті житлових будинків зі зміною розташування санітарно-технічних вузлів слід виконувати заходи щодо гідро-, шумо- та віброізоляції, а також, за необхідності, посилення перекриттів, на яких передбачається встановлення обладнання цих санітарних вузлів.

13.12 При об'єднанні квартир по горизонталі і вертикалі допускається улаштування додаткових прорізів і отворів в несучих стінах, перекриттях (надпідвальних, міжповерхових, горищних) і залізобетонних діафрагмах

за умови забезпечення основної вимоги щодо міцності і стійкості проведенням запобіжних заходів. Допускається зберігати існуючі виходи з об'єднаних квартир, окремі кухні і санвузли (туалети, ванні кімнати).

13.13 При реконструкції 5-, 9- і 16-поверхових житлових будинків індустріальної забудови і окремих квартир в них допускається зміна розмірів площ приміщень у квартирах (збільшення або зменшення) від встановлених у розділі 5 за умови забезпечення основних вимог.

13.14 Допускається при реконструкції будинків залишати у цокольних і підвальных поверхах приміщення теплових пунктів, водомірних вузлів, електрощитових за умови їх висоти не менше 2 м, а у технічних підпіллях заввишки не менше 1,6 м прокладати інженерні комунікації.

13.15 У житлових будинках I-III ступенів вогнестійкості при реконструкції і капітальному ремонті допускається зберігати існуючі входи зі сходових кліток житлової частини будинку в підвали і технічні підпілля, які призначені тільки для прокладання інженерних комунікацій, а також існуючі приміщення цивільної оборони. Усі перелічені приміщення або вхід до сходової клітки повинні бути відділені від сходових кліток протипожежними перегородками 1-го типу з протипожежними дверима 2-го типу.

ДОДАТОК А (обов'язковий)

ВИЗНАЧЕННЯ ПЛОЩІ КВАРТИРИ У БАГАТОКВАРТИРНОМУ ЖИТЛОВОМУ БУДИНКУ І ГУРТОЖИТКУ, ПЛОЩІ БУДИНКУ, ПЛОЩІ ПРИМІЩЕНЬ, ПЛОЩІ ЗАБУДОВИ, БУДІВЕЛЬНОГО ОБ'ЄМУ, ПОВЕРХОВОСТІ ЖИТЛОВОГО БУДИНКУ

A.1 Площу квартир визначають як суму площ усіх приміщень квартири за винятком лоджій, балконів, веранд, терас, холодних комор і зовнішніх тамбурів.

A.2 Загальну площу квартир визначають як суму площ усіх приміщень квартири (за винятком вхідних тамбурів в одноквартирних будинках), вбудованих шаф і літніх приміщень, підрахованих із такими знижувальними коефіцієнтами:

- для балконів и терас – 0,3;
- лоджій – 0,5;

Площа під маршем внутрішньоквартирних сходів при висоті від підлоги до низу виступних конструкцій 1,6 м і більше включається до площі приміщень, де розташовані сходи.

A.3 Загальну площу приміщень гуртожитків і спеціалізованих житлових будинків для осіб літнього віку та осіб з інвалідністю визначають як суму площ житлових кімнат, підсобних приміщень (у тому числі вбудованих шаф), приміщень громадського призначення, а також літніх приміщень.

Житлову площу багатоквартирних будинків і гуртожитків визначають як суму площ житлових кімнат без урахування вбудованих шаф.

A.4 Загальну площу квартир багатоквартирних житлових будинків визначають як суму загальних площ квартир цих будинків, визначену згідно з А.2.

Загальна площа приміщень громадського призначення, вбудованих у житлові будинки, підраховується окремо згідно з ДБН В.2.2-9 та ДБН А.2.2-3.

A.5 Площу багатоквартирного житлового будинку визначають як суму площ поверхів будинку, вимірених у межах внутрішніх поверхонь зовнішніх стін, а також площ літніх приміщень.

Площа сходових кліток, ліфтових та інших шахт включається до площі поверху з урахуванням їх площ на рівні даного поверху.

Площа горищ, технічних поверхів та підвалів до площі будинку не включається.

A.6 Площу приміщень житлових будинків визначають за їх розмірами, вимірюваними між опорядженими поверхнями стін і перегородок на рівні підлоги (без урахування плінтусів). При визначенні площі мансардного приміщення враховують площу цього приміщення з висотою похилої стелі не менше 1,5 м при нахилі 30° до горизонту; 1,1 м при 45°; 0,5 м при 60° і більше. При проміжних значеннях висота визначається за інтерпо-

ляцією. Площу приміщення з меншою висотою враховують у загальній площі з коефіцієнтом 0,7, при цьому мінімальна висота стіни повинна бути 1,2 м при нахилі стелі 30°; 0,8 м при нахилі від 45° до 60°; не обмежується за нахилу 60° і більше.

А.7 Площа забудови багатоквартирного житлового будинку визначається як площа горизонтального перерізу по зовнішньому обводу будинку на рівні цоколя, включаючи виступні частини. Площа під будинком, розташованим на стовпах, а також проїзди під будинком включаються до площі забудови.

А.8 Будівельний об'єм багатоквартирного житлового будинку визначають як суму будівельного об'єму вище позначки $\pm 0,000$ (надземна частина) і нижче цієї позначки (підземна частина).

Будівельний об'єм надземної і підземної частин будинку визначають у межах обмежуючих поверхонь із включенням огорожувальних конструкцій, світлових ліхтарів, починаючи з позначки чистої підлоги кожної з частин будинку, без урахування проїздів і просторів під будинками на опорах.

А.9 При визначенні поверховості надземної частини багатоквартирного житлового будинку до кількості поверхів включають усі надземні (включаючи мансардний), у тому числі технічні і цокольний, якщо верх його перекриття знаходиться вище середньої планувальної позначки землі не менше ніж на 2 м.

При різній кількості поверхів у різних частинах будинку на ділянці з уклоном поверховість визначають окремо для кожної частини будинку.

Верхній технічний поверх, в якому не розміщені приміщення, що допускаються згідно з 5.38, при визначенні поверховості будинку не враховують.

А.10 Склад обов'язкових техніко-економічних показників по багатоквартирному житловому будинку слід приймати відповідно до ДБН А.2.2-3.

ДОДАТОК Б (довідковий)

РОЗРАХУНОК ПАСАЖИРСЬКИХ ЛІФТІВ

Таблиця Б.1 – Мінімальна кількість пасажирських ліфтів

Поверховість будинку	Кількість ліфтів	Вантажопідйомність, кг	Швидкість, м/с	Найбільша поповерхова площа квартир, м ²
До 9	1	630 або 1000	1,0	600
10-17	2	400 630 або 1000	1,0	450-600
18-19	2	400 630 або 1000	1,6	450
20-25	3	400 630 або 1000 630 або 1000	1,6	350
20-25	4	400 400 630 або 1000 630 або 1000	1,6	450

Примітка 1. Ліфти вантажопідйомністю 630 або 1000 кг повинні мати габарити кабіни не менше ніж 2100 мм × 1100 мм.

Примітка 2. Таблиця складена з розрахунку: 18 м² загальної площі квартири на людину, висота поверху 2,8 м, інтервал руху ліфтів 81-100 с.

Примітка 3. У житлових будинках поверховістю 20 поверхів і вище, в яких величини значень поповерхової площі квартир, висоти поверху і загальної площі квартири, що припадає на одного мешканця, відрізняються від прийнятих в таблиці, кількість, вантажопідйомність і швидкість пасажирських ліфтів встановлюються розрахунком.

ДОДАТОК В
(довідковий)

БІБЛІОГРАФІЯ

1. Кодекс цивільного захисту України, 02.10.2012
2. Житловий Кодекс Української РСР, 30.06.1983
3. Земельний кодекс України, 25.10.2001
4. Методика расчета вертикального транспорта для общежитий, гостиниц, пансионатов, жилых, административных зданий, зданий высших учебных заведений и больничных комплексов. – М.: ЦПКБА "Союзлифтмаш", 1979. – 42 с. (Методика розрахунку вертикального транспорту для гуртожитків, готелів, пансіонатів, житлових, адміністративних будинків, будинків вищих навчальних закладів і лікарняних комплексів)
5. НАПБ 05.01291 Технологічна інструкція. Порядок улаштування, монтаж засобів системи оповіщення про пожежу
6. МУ 229581 Методические указания по осуществлению государственного санитарного надзора за устройством и содержанием жилых зданий. – М., 1981 (Методичні вказівки щодо здійснення державного санітарного нагляду за влаштуванням та утриманням житлових будинків)
7. МВ 8.8.2.41272006 Визначення та гігієнічна оцінка показників токсичності продуктів горіння полімерних матеріалів. Методичні вказівки
8. ВСН 55-87(р) Госгражданстрой. Инструкция о составе, порядке разработки, согласования и утверждения проектно-сметной документации на капитальный ремонт жилых зданий
9. ВСН 57-88(р) Положение по техническому обследованию жилых зданий
10. ВСН 58-88(р) Положение об организации и проведении реконструкции, ремонта и технического обслуживания зданий объектов коммунального и социально-культурного назначения
11. ІКАО ст. 6.3 додатка № 14 до Конвенції про міжнародну цивільну авіацію від 07.12.1994 р.
12. Альбом технічних архітектурних рішень щодо переобладнання будинків з квартирами для проживання осіб з інвалідністю: посібник з проектування. За ред. Куцевича В.В. – К.: КиївЗНДІЕП, 2013
13. Regulation (EU) № 517/2014 of 16 April 2014 on fluorinated greenhouse gases and repealing Regulation (EC) № 842/2006 (Регламент (ЄС) № 517/2014 від 16 квітня 2014 р. Про фторумісні парникові гази та відміну Регламенту (ЄС) № 842/2006)
14. NF E354001980 Refrigeration plants. Safety rules (Установки холодильні. Правила техніки безпеки)
15. Directive 2010/31/EU on the energy performance of buildings (Директива 2010/31/ЄС з енергоефективності будівель)
16. Directive 2010/30/EU on the indication by labelling and standard product information of the consumption of energy and other resources by energyrelated products (Директива 2010/30/ЄС про вказування за допомогою маркування та стандартної інформації про товар обсягів споживання енергії та інших ресурсів енергоспоживчими продуктами)
17. ДСТУ Н Б ХХХХ:2013 Настанова щодо підбору та облаштування лічильників води та теплоти у багатоквартирних будинках

УКНД 91.040.30

Ключові слова: нормативні документи, житло I і II категорій, нормативні вимоги, загальні положення, архітектурно-планувальні та конструктивні рішення, об'ємно-планувальна структура, елементи будинку, квартири, спеціалізоване житло, нежитлові приміщення, склад та площа приміщень, інженерне обладнання, пожежна безпека, безпека та доступність у використанні, санітарно-гігієнічні вимоги, довговічність і ремонтпридатність, енергозбереження, додатки, проектування висотних будинків, реконструкція, капітальний ремонт, технічне переоснащення.